

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA PRÁVA

Platební podmínka v mezinárodním obchodním styku

Payment Terms in International Trade

Student: Bc. Iveta Rakoczyová

Vedoucí diplomové práce: prof. JUDr. Naděžda Rozehnalová, CSc.

Ostrava 2014

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Iveta Rakoczyová**
Studijní program: N6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6208T011 Ekonomika a právo v podnikání
Téma: **Platební podmínka v mezinárodním obchodním styku**
Payment Terms in International Contracts

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Vymezení a struktura platební podmínky
3. Platební prostředky nabízené vybranými bankami
4. Představení vybrané společnosti (Pharmos, a.s.) a její činnosti
5. Analýza použití platebních podmínek a prostředků v činnosti společnosti Pharmos, a. s.
6. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

ANDRLE, Pavel. *Dokumentární akreditiv v praxi*. 5. aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2011. 179 s. ISBN 978-80-247-4017-1.

ROZEHNALOVÁ, Naděžda. *Mezinárodní obchodní transakce*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2004. 103 s. ISBN 80-210-3575-7.

ROZEHNALOVÁ, Naděžda. *Právo mezinárodního obchodu*. 3. aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010. 549 s. ISBN 978-80-7357-562-5.

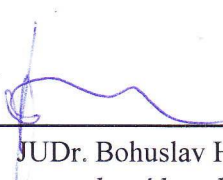
Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

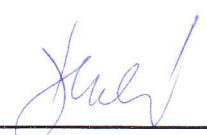
Vedoucí diplomové práce: **prof. JUDr. Naděžda Rozehnalová, CSc.**

Datum zadání: 22.11.2013

Datum odevzdání: 25.04.2014

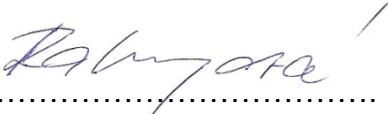

JUDr. Bohuslav Halfar
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh vypracovala samostatně. Přílohy č. 1, 2, 3, 4, 5, a 6 dané mi k dispozici, jsem samostatně doplnila.

V Ostravě dne 25. 4. 2014

.....

Obsah:

1	Úvod	5
2	Vymezení a struktura platební podmínky	7
2.1	Právní úprava	7
2.2	Úmluva OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží (dále jen „Vídeňská úmluva“)	9
2.3	Funkce platební podmínky	10
2.3.1	Rizika financování	11
2.3.2	Forma placení	12
2.4	Směnky a šeky v mezinárodním obchodě	13
2.4.1	Směnky	13
2.4.2	Šeky	17
2.5	Druhy platebních podmínek	18
2.5.1	Platba předem	19
2.5.2	Dokumentární akreditiv	20
2.5.3	Dokumentární inkaso	28
2.5.4	Dodávky na otevřený účet	29
2.5.5	Dodavatelský úvěr	30
2.6	mezinárodní dodací podmínky INCOTERMS	30
3	Platební prostředky nabízené bankami	32
3.1	Česká spořitelna	32
3.2	UniCredit Bank	32
3.3	Komerční banka	33
3.4	Srovnání dokumentárního akreditivu	33
3.5	Srovnání dokumentárního inkasa	34
4	PHARMOS, a. s.	36

4.1	O Společnosti	36
4.2	Hospodaření v roce 2012	37
4.3	Organizační struktura	39
5	Kupní smlouva společnosti Pharmos, a. s.	40
5.1	Smlouva „Warsawa“	40
5.1.1	Platební podmínka	41
5.2	Smlouva „Hünenberg“	42
5.2.1	Platební podmínka	43
5.3	Smlouva „Praha“	43
5.3.1	Platební podmínka	44
5.4	Smlouva „Bratislava“	44
5.4.1	Platební podmínka	44
5.5	Souhrn platební podmínky	45
5.5.1	Výhody a nevýhody	45
5.5.2	Dodací podmínky	45
5.5.3	Měna a právní úprava	46
6	Závěr	47
7	Zdroje:	49
8	Seznam tabulek a obrázků	51
9	Seznam zkratk:	52
10	Seznam příloh:	54

1 Úvod

Otevřenost ekonomiky přinesla i naší republice značné výhody v oblasti obchodování se zahraničím. Větší kontakt se zahraničními dodavateli či odběrateli vede k častějšímu uzavírání obchodních smluv s mezinárodním prvkem. Tyto zahraniční obchodní smlouvy se stávají nedílnou součástí každé větší společnosti v České republice. Existuje mnoho důvodů, proč je preferován zahraniční obchod před tím tuzemským. Mezi hlavní důvody, proč se společnosti orientují na zahraniční obchod, jsou dostupnost zdrojů, hospodářská situace v zemi, nerostné bohatství, pracovní síla i cena zahraničních produktů, která je pro podnik zajímavější než cena produktů tuzemských. Také Česká republika má své vývozní zboží, se kterým je schopna konkurovat ostatním zemím.

Diplomová práce je zaměřena na platební podmínku v mezinárodním obchodním styku, která je povinnou součástí každého uzavíraného kontraktu. V první části práce je podrobně popsána platební podmínka, její funkce, struktura a členění. Práce se zabývá dále Vídeňskou úmluvou, která upravuje mezinárodní koupi zboží. Platební podmínka je poté rozdělena podle jednotlivých druhů a velká část této kapitoly je zaměřena na dokumentární platby, kde se upravují konkrétní podmínky platby, které vedou ke snížení rizika nezaplacení nebo nedodání zboží.

Další část práce je zaměřena srovnání vybraných platebních prostředků, které banky nabízejí. Pro tuto práci byly zvoleny tři velké banky působící v České republice, které nabízejí svým klientům v rámci finančních služeb i zprostředkování zahraničních plateb, zejména využitím plateb dokumentárních. U dokumentárního akreditivu a dokumentárního inkasa jsou vytvořeny tabulky, které srovnávají vybrané parametry.

Praktická část diplomové práce je rozdělena do dvou částí. Nejprve je představena spolupracující farmaceutická společnost Pharmos, a. s., je vymezen její obor činnosti, organizační struktura společnosti a spolupráce se zahraničními subjekty. Tato společnost poskytla pro analýzu platební podmínky své existující kupní smlouvy.

V druhé části je analyzováno použití platebních podmínek a prostředků společnosti Pharmos, a. s. Jakou platební podmínku využívají nejčastěji, a se kterými zeměmi nejvíce spolupracují.

Cílem práce, zaměřené na platební podmínku v mezinárodním obchodním styku, je detailně rozebrat způsoby plateb v mezinárodním obchodě, zhodnotit výhody a nevýhody jednotlivých druhů platebních prostředků a v praktické části se zaměřit na platební podmínku farmaceutické společnosti PHARMOS, a. s. Analyzovat její způsoby placení podle poskytnutých smluv a zhodnotit jejich spolehlivost v obchodování. V práci je použita metoda analýzy smluv, kdy je platební podmínka v jednotlivých smlouvách detailně rozpracována a zhodnocena včetně výhod a nevýhod, které ji doprovázejí.

2 Vymezení a struktura platební podmínky

Platební podmínka, nejen v mezinárodním obchodě, je nutnou součástí každé obchodní smlouvy a slouží k tomu, aby bylo jasně vymezeno místo, doba a jakým způsobem má být uhrazena kupní cena. Přeshraniční obchod se řídí mezinárodními smlouvami, které vzájemně státy uznávají.

V této kapitole, týkající se platební podmínky včetně směnek a šeků používaných při platbách, je převážně čerpáno z literatury Rozehnalová (Právo mezinárodního obchodu, 2010), Rozehnalová (Mezinárodní obchodní transakce, 2004), Machková (Mezinárodní obchodní operace, 2007), Kotásek (Zákon směnečný a šekový: komentář, 2012), Andrlé (Dokumentární akreditiv v praxi, 2013), a Andrlé (Komentář k UCP 600).

2.1 Právní úprava

Smlouvy obsahující mezinárodní prvek jsou řízeny zejména pomocí dvou metod, metodou přímou a metodou kolizní. Tyto dvě metody mohou být používány samostatně nebo se mohou doplňovat a používat souběžně. Podle Rozehnalové (2010) **metoda kolizní** sama neupravuje přímo úpravu dotčených vztahů, ale určuje normu, národní právní řád, který bude pro právní vztah s mezinárodním prvek rozhodující. V kolizní normě není uvedena věcná úprava ani práva a povinnosti účastníku. „*Kolizní normy nalezneme:*

- *v mezinárodních smlouvách mnohostranných;*
- *v mezinárodních smlouvách dvoustranných, nejčastěji ve smlouvách o právní pomoci;*
- *v normách evropského, unijního, původu;*
- *v normách vnitrostátního původu.“¹*

U **přímé metody** jsou používány hmotněprávní normy obsahující práva a povinnosti účastníků soukromoprávního vztahu. Není zde odkazováno na jiný právní řád.

¹ ROZEHNALOVÁ, Naděžda. *Právo mezinárodního obchodu*, 2010. s. 185.

„Česká republika je vázána těmito mezinárodními úmluvami, které obsahují přímé normy:

- Úmluva OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží;
- Úmluva OSN o promlčení při mezinárodní koupi zboží a protokol doplňující tuto Úmluvu;
- Úmluva o mezinárodní železniční dopravě (COTIF);
- Úmluva o sjednocení některých pravidel o mezinárodní letecké dopravě;
- Úmluva o přepravní smlouvě v mezinárodní silniční nákladní dopravě;
- Úmluva OSN o námořní přepravě zboží.“²

V mezinárodním obchodě, zejména kvůli vzdálenosti obchodních partnerů, se platba neuskutečňuje přímo, ale prostřednictvím třetích osob. „Je nezbytné, aby šlo o osoby s dobrou pověstí, které přesně dodržují své závazky.“³ Jedná se o banky, které mají mezi sebou vazby, a tím je umožněno provést ony platební operace. Je velice důležité, vhodně vybrat platební podmínku, která bude celý obchod doprovázet. Banky při zahraničních platbách využívají vzájemné spolupráce, kde si navzájem, prostřednictvím korespondenční banky, vedou dva typy účtů. Nostro účet si zakládá banka domácí u banky zahraniční v cizí měně. Opakem tohoto účtu je loro účet, kdy banka vede ve své domácí měně účet zahraniční bance. Tyto mezibankovní vztahy znamenají pro zprostředkování platebního styku řadu výhod, zejména v rychlosti, spolehlivosti a operativnosti při plnění transakce.

Kromě provádění platebního styku prostřednictvím spolupracujících korespondenčních banky, v dnešní době přinášejí větší efektivitu zúčtovací centra. Jedním z nejvýznamnějších zúčtovacích center je **TARGET systém** (Transeuropean Automated Realtime Gross settlement Express Transfer). Jedná se o platební systém uvedený do provozu spolu se zavedením eura pro zúčtování velkých částek. TARGET platební systém je provozován Evropskou centrální bankou. Využití zúčtovacích center v mezinárodním obchodě snižuje počet účtů, které by musela vést banka u korespondenčních bank.⁴

² ROZEHNALOVÁ, Naděžda. *Právo mezinárodního obchodu*, 2010. s. 184.

³ MACHKOVÁ, Hana. *Mezinárodní obchodní operace*, 2007. s. 65.

⁴ TARGET [online]. [cit. 2014 03 05]. Dostupné z:

<https://www.ecb.europa.eu/ecb/legal/1003/1349/html/index.en.html>

Smluvní strany, uzavírající kupní smlouvu a mající místa podnikání v odlišných zemích, se řídí úpravou podle Úmluvy OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží, ale pouze v tom případě jsou li jejími členy.

2.2 Úmluva OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží (dále jen „Vídeňská úmluva“)

Vídeňská úmluva upravuje vztahy mezinárodní koupi – prodeje, zboží. Jak bylo zmíněno výše, jedná se o přímou metodu úpravy a Česká republika se stala její součástí 1. 1. 1993. V českém právním řádu je upravena pod číslem 160/1991 Sb. Vídeňská úmluva byla podepsána v roce 1980 ve Vídni a v platnost vstoupila 1. ledna 1988.

Vídeňská úmluva je aplikovatelná, pokud jsou splněny následující podmínky:

- *„jedná se o kupní smlouvu,*
- *s mezinárodním prvkem,*
- *tato skutečnost je stranám známá,*
- *neexistují odchylná ujednání stran.“⁵*

V této úmluvě se nepřihlíží ke státní příslušnosti stran ani k tomu, zda má smlouva občanskoprávní nebo obchodní charakter. Vídeňská úmluva tvoří součásti právních řádů členských zemí a je rozdělena do čtyř částí a celkem 101 článků. V první části najdeme obecná ustanovení, samotný předmět úpravy a na co se Vídeňská úmluva nepoužije. Do druhé části spadá uzavírání smlouvy a specifikace návrhu. Třetí část, koupě zboží, je nejobsáhlejší a definuje práva a povinnosti smluvních stran, kdy je účinné odstoupení od smlouvy, dodání zboží, placení kupní ceny, náhradu škody, úroky apod. V závěrečné čtvrté části jsou opět obecné informace Vídeňské úmluvy, její podepsání, ratifikace a např. práva státu.

Otázky, které nejsou upraveny ve Vídeňské úmluvě, se řeší podle obecných zásad nebo podle právního řádu, který si smluvní strany stanoví jako rozhodný. Smluvní strany se mohou dohodnout, že Vídeňskou úmluvou vůbec na své smlouvy nebudou aplikovat.

⁵ ROZEHNALOVÁ, Naděžda. *Mezinárodní obchodní transakce*, 2010. s. 21.

Forma smlouvy podle VÚ není stanovena, nemusí se proto nutně tvořit písemně a lze ji prokazovat jakýmkoliv prostředky včetně svědků. Smlouva vzniká na základě návrhu, kterému je věnována celé druhá část VÚ. Návrh musí být určen jedné nebo více určitým osobám, zboží musí být jasně označeno, včetně množství nebo způsobu jeho určení, nutné je stanovit kupní cenu a projevit vůli být vázán tímto návrhem. Vídeňská úmluva dále stanovuje působení návrhu, jeho odvolání, zrušení, odmítnutí i přijetí.

Hlavní povinností prodávajícího i kupujícího jsou obsaženy v části třetí Vídeňské úmluvy. Prodávající má povinnost dodat zboží, dodat doklady ke zboží a převést vlastnické právo. Kupující musí zaplatit kupní cenu a převzít dodávku v souladu se smlouvou a úmluvou, pokud je zboží bez vad. Obě strany mají možnost pozastavit plnění svých povinností, pokud druhá strana neplní své povinnosti. Toto pozastavení je povinná jedna strana oznámit druhé.

Pokud smluvní státy nejsou členy Vídeňské úmluvy, řídí se mezinárodními smlouvami, které jsou uzavřené mezi obchodujícími státy.

2.3 Funkce platební podmínky

Jak už bylo zmíněno výše, platební podmínka je jednou z nejdůležitějších částí smlouvy, protože určuje místo, dobu a způsob placení kupní ceny. **Místo** placení stanovuje, kde je kupní cena splatná. Může být stanoveno uvedením banky, určením místa předání dokumentů apod. **Doba** placení, stanovuje lhůtu, ve které má dlužník zaplatit nebo vztah mezi dodáním zboží a zaplacením kupní ceny. Doba placení je vhodné přesně stavit ve smlouvě. **Způsob** placení může mít podobu:

- placení předem (nejvýhodnější pro dodavatele, protože obchod financuje odběratel dříve, než obdrží zboží a nese riziko obchodu; používá se ojediněle, jen při hodnotově nevelkých dodávkách);
- částečné placení předem (část platby – akontace – je placena např. při sepsání kupní smlouvy ještě před začátkem výroby a zbývající částka může být zaplacená jedním z níže zmiňovaných způsobů; používá se nejčastěji u dodávek investičních celků a investičního zboží);
- při dodání (tato forma se používá nejčastěji, platba proběhne při předání dokumentů prodávajícím a převzetí kupujícím);

- po dodání zboží (nejvýhodnější pro kupujícího, platba proběhne prostřednictvím dodavatelského úvěru, riziko z úvěru nese pochopitelně dodavatel).

Funkce platební podmínky spočívá zejména v oblastech:

- „*použití vhodných nástrojů, které mohou zajišťovat provázanost plnění kupní smlouvy prodávajícím a kupujícím;*
- *ovlivňování míry některých rizik, které partneři v obchodu podstupují;*
- *financování obchodu;*
- *předurčení výše některých nákladů spojených s danou operací.*“⁶

Preference smluvních stran jsou v obchodu při placení protikladné, vývozce se snaží o co nejrychlejší zaplacení svých pohledávek, chce co nejkratší dobu splatnosti, naopak dovozce se snaží zaplatit co nejpozději. Vhodnou platební podmínkou dochází k harmonizaci požadavků obou smluvní stran a také k rozložení rizika.

2.3.1 Rizika financování

V mezinárodních ekonomických vztazích není pevně definována klasifikace rizik. Můžeme je rozdělit např.:

- „*podle příčin vzniku na rizika cenová, odbytová, inflační, obchodněpolitická, politická;*
- *podle procesů na rizika obchodní, přepravní, úvěrová, investiční;*
- *podle subjektů na riziko banky, klienta nebo země,*
- *podle ovlivnitelnosti rizika ze strany vývozce na aktivní a pasivní.*“⁷

Aktivní rizika může vývozce svým jednáním ovlivňovat, oproti tomu pasivní rizika ovlivnit nelze, a stojí mimo vývozcův vliv. Následující Tabulka 2.1 znázorňuje riziko podle ovlivnitelnosti ze strany vývozce. Zahrnuje skupinu rizik, aktivní rizika a pasivní rizika.

⁶ MACHKOVÁ, Hana. *Mezinárodní obchodní operace*, 2007. s. 66.

⁷ ZINECKER, Marek. *Financování vývozních operací podniku*, 2006. s. 18.

Tabulka 2.1 Rizika

Skupina rizik	Aktivní rizika exportního financování	Pasivní rizika exportního financování
Rizika determinovaná dovozcem	Riziko bonity dovozce: výrobní riziko, riziko neodebrání zboží, riziko platební neschopnosti, riziko zpoždování plateb, riziko platební nevůle.	Riziko teritoriální: riziko makroekonomického vývoje, riziko politické – tj. riziko konverze, riziko transferu, riziko zákazu plateb, riziko moratoria.
Rizika determinovaná vývozcem a dovozcem	Riziko zajištění (platebně zajišťovacích instrumentů, záruk a pojištění).	
Makroekonomická rizika		Kursově riziko Riziko změny úrokových sazeb
Rizika determinovaná vývozcem	Technická rizika (performance rizika vývozce) Riziko konsorcia	

Zdroj: ZINECKER, Marek. Financování vývozních operací podniku, 2006. s. 18, zpracování vlastní

Riziko dále můžeme členit podle toho, v jaké fázi vývozního kontraktu se nachází. Konkrétně na fázi předexportní, kde se zahrnuje fáze nabídková, přípravná, výrobní, a odeslání včetně montáže. Druhou fází je fáze exportní, která zahrnuje fázi úvěrování, kde vzniká platební riziko.

2.3.2 Forma placení

Nejjednodušším způsobem úhrady kupní ceny, ale v mezinárodním obchodě nejméně používaným, je **platba v hotovosti**. Může se použít u menších dodávek zboží, kde jsou smluvní strany v přímém osobním kontaktu, např. na veletrzích.

Naopak nejvíce používanou formou placení je **hladká platba**. Jedná se o převod platebních prostředků bankou na bankovní účet prodávajícího do zahraničí na pokyn příkazce (kupujícího). Třetí používanou formou placení je **dokumentární forma**, která je v mezinárodním obchodě také velice častá. Kupující, aby získal dokumenty k danému kontraktu, musí učinit patřičné, předem smluvně domluvené

úkony. Tato forma je považována za nejméně rizikovou, protože dochází ke spolupráci smluvních stran a jejich bank, které celou transakci zprostředkovávají. K nejčastějším dokumentům řadíme fakturu, přepravní dokument, pojistný dokument, osvědčení o původu zboží, zdravotní či veterinární certifikáty, apod. Další formou placení za zboží je dodavatelský úvěr, kterým dodavatel umožňuje kupujícímu nakládat se zbožím, a platit za něj v pravidelných splátkách.

2.4 Směnky a šeky v mezinárodním obchodě

Jednou z možností, jak platit v mezinárodním obchodě, je použití směnky nebo šeku. Oby tyto dokumenty lze použít samostatně nebo spolu s jinými platebními instrumenty, jako jsou například dokumentární platby.

Směnka může mít funkci platební nebo slouží k zajištění úvěrů. Šek je pouze nástrojem platebním.

2.4.1 Směnky

Směnka je cenný papír, který musí obsahovat zákonem stanovené údaje. V České republice je účinný od roku 1951 zákon č. 191/1950 Sb., Směnečný a šekový. Tento zákon prošel třemi změnami, v roce 2000, 2007 a 2012. Zákon směnečný a šekový je rozdělen na tři samostatné články, Směnka, šek a ustanovení společná. Článek první se skládá ze tří částí. V první části je popsána směnka cizí, ve druhé části směnka vlastní a část třetí obsahuje doplňující předpisy, kam lze řadit protest a jiné směnečné úkony, obohacení a ztracené nebo zničené směnky.

Velkou výhodou směnky je její obchodovatelnost v mezinárodním styku, vymáhání směnečných závazků, možnost prodat směnku před její splatností a zajistit směnečný závazek třetí osobou.

Prodeji směnky před dobou splatnosti se říká **eskont** a provádějí ho nejčastěji banky, které odkupují směnku sniženou o diskont. Pod výrazem **diskont** je třeba si představit srážku úroků z hodnoty směnky, bankou, před její splatností.

Pro zlepšení bonity směnky v mezinárodním obchodě se používá směnečný aval. **Směnečný aval** je určitý způsob zajištění, kdy se za směnečného dlužníka zaručuje třetí osoba, jako směnečný rukojmí. Osobě, která se zavazuje jako směnečný rukojmí, se říká avalista, a svůj závazek stvrzuje na směnce svým podpisem a uvedením osoby, za kterou ručí (avalát). Není-li uvedena osoba, za

kteřou směnečný rukojmí ručí, platí, že se jedná o výstavce směnky. Pro mezinárodní obchod je požadován aval bankovní. Pokud je banka požádána, aby se stala avalistou, nejdříve důkladně hodnotí bonitu klienta a za avalování směnky ji náleží odměna. Odměna je individuální a odvíjí se především od výše směnečné částky, splatnosti směnky a spolehlivosti klienta.

Majitel směnky je, podle zákona směnečného a šekového, chráněn v případě nezaplacení směnečným dlužníkem. Část třetí tohoto zákona upravuje **směnečný protest**. „*Tento protest musí být učiněn soudem, notářem nebo místním národním výborem.*“⁸ Příslušným orgánem musí být sepsána protestní listina, která obsahuje:

1. „*jméno toho, pro koho a proti komu se protest činí;*
2. *údaj, že směnečný dlužník byl vyzván k plnění, že ho nelze zastihnout nebo nelze vypátrat místo plnění;*
3. *údaj místa a data, kde a kdy došlo k výzvě;*
4. *jde li o přijetí nebo zaplacení pro čest, poznámku od koho, pro koho a jak bylo nabídnuto přijetí;*
5. *poznámka o tom, že směnečník požádal, aby mu byla směnka znovu předložena v následující den;*
6. *doslovný opis směnky se všemi indosamenty a poznámkami;*
7. *podpis protestního orgánu, úřední pečeť nebo úřední razítko.*“⁹

Při takovémto způsobu řešení je poté možné uhradit směnku přímo oprávněnému protestnímu orgánu. Za vystavení protestu se platí poplatky.

Definice směnky není v zákoně směnečném a šekovém obsažena, jsou zde pouze podstatné náležitosti, bez kterých by směnka byla neplatná. Rozlišujeme dva základní typy směnky, směnka vlastní a směnka cizí. Rozdíl mezi smenkou cizí a smenkou vlastní není v jejich vlastnictví, ale odlišují se náležitostmi, formou vystavení a počtem osob, kterou jsou smenkou zavázané.

Účastníci směnečných vztahů:

- výstavce směnky – osoba, která směnku vyhotovila,
- věřitel (remitent) – osoba, které má být zaplaceno,
- směnečný dlužník – osoba, která má závazek zaplatit věřiteli,

⁸ Zákon č. 191/1950 Sb., *Směnečný a šekový*, Čl. 1, část třetí, § 79.

⁹ Zákon č. 191/1950 Sb., *Směnečný a šekový*, Čl. 1, část třetí, § 80.

- směnečník (trasát) – osoba, vůči které směřuje platební příkaz, po jeho přijetí se ze směnečníka stává skutečný dlužník (akceptant),
- směnečný rukojmí (aval, avalista) – svým podpisem na směnce poskytuje zvláštní směnečné zajištění,
- indosant – převodce směnky,
- indosatář – nabyvatel směnky.

Směnka cizí

Směnka cizí je velmi často označována výrazem „trata“ (anglicky „draft“) a jedná se o *„bezpodmínečný písemný příkaz výstavce směnky adresovaný jiné osobě, aby uhradila směnečnému věřiteli určitou peněžitou částku.“*¹⁰

Bezpodmínečný písemný příkaz znamená, že na směnce není uvedena podmínka, která by souvisela s placením peněžní částky. Pro osoby zúčastněné na směnce jsou používány charakteristické výrazy. Výstavce směnky je nazýván jako *trasant*, osoba, která má zaplatit peněžní částku věřiteli je označována jako *směnečník* nebo *trasát* a věřiteli, kterému má být placeno se říká *remitent*.

Směnka cizí, podle zákona Směnečného a šekového, musí obsahovat:

1. *„označení, že jde o směnku, pojaté do vlastního textu listiny vyjádřené v jazyku, ve kterém je listina sepsána;*
2. *bezpodmínečný příkaz zaplatit určitou peněžitou sumu;*
3. *jméno toho, kdo má platit (směnečníka);*
4. *údaj splatnosti*
5. *údaj místa, kde má být placeno;*
6. *jméno toho, komu nebo na jehož řád má být placeno;*
7. *datum a místo vystavení směnky;*
8. *podpis výstavce.“*¹¹

Pokud směnka cizí neobsahuje některou z výše uvedených podstatných náležitostí, není platná. Zákon ovšem uvádí výhrady, které lze opomenout. V případě, že na směnce cizí není uveden údaj o místě, kde má být placeno, považuje se za místo placení adresa, která je uvedena u jména směnečníka. Není-li na směnce uveden údaj splatnosti, platí, že je směnka splatná na viděnou. Jestliže

¹⁰ MACHKOVÁ, Hana a kol. *Mezinárodní obchodní operace*, 2007. s. 69.

¹¹ Zákon č. 191/1950 Sb., *Směnečný a šekový. Čl. 1, část první, § 1.*

směnka neobsahuje údaj o místě vystavení, platí, že byla vystavena v místě, které je uvedeno u jména výstavce.

Směnky jsou často splatné u třetí osoby, většinou banky, a tato směnka se označuje názvem domicilovaná. To, aby byla směnka splatná u třetí osoby, není podstatnou náležitostí směnky.

V textu směnky (cizí i vlastní) je uvedeno jméno osoby, které má být placeno (jméno remitenta) a je zde uvedeno, že je placeno „na řad“. Formulace „placeno na řad“ znamená, že oprávněný držitel může svá veškerá práva z tohoto cenného papíru převést na jinou osobu **rubopisem**, také známým pod názvem indosament. Doložka „na řad“ musí být výslovně na směnce uvedena. V opačném případě, nemá-li být směnka převoditelná, musí být na směnce napsáno „nikoli na řad“.

Rubopis má dvě podoby:

- rubopis nevyplněný = blankoindosament: podobně jako u cenného papíru na majitele je u rubopisu nevyplněného uvedena pouze osoba, která směnku převádí, ale není uvedeno jméno osoby, na kterou je směnka převedena. Taková směnka umožňuje snadné předání jiné osobě.
- rubopis vyplněný: uvádí se zde jméno osoby, na kterou má být směnka převedena. Osoba, na kterou se směnka převádí, se označuje jako „indosatář“. Osoba, která směnku převádí na indosatáře, je nazývána „indosant“.

Formy splatnosti směnky:

- Na viděnou = vista směnka: směnka je splatná v okamžiku předložení směnečníkovi k proplacení, nejpozději do jednoho roku od vystavení.
- Na určitý čas po viděné = lhůtní vista směnka: stanovuje se lhůta pro zaplacení a začíná běžet dnem předložení směnky k přijetí/akceptu.
- Na určitý čas po datu vystavení = datosměnka: je stanovena lhůta pro splacení, a začíná běžet od data vystavení směnky.
- Na určitý den = fixní nebo denní směnky: splatnost k určitému datu, které je uvedeno na směnce.

Směnka vlastní

Definice směnky vlastní není v zákoně Směnečném a šekovém uvedena, ale lze ji vysvětlit jako příslib výstavce zaplatit určitou peněžní částku věřiteli (remitentovi). Tím, že zde nefiguruje třetí osoba, směnečník, se vylučuje z povinných náležitostí směnky bod č. 3, údaje směnečníka. Výše uvedený důvod je hlavní rozdílem mezi směnkou vlastní a směnkou cizí. Ostatní body, kde jsou uvedeny podstatné náležitosti pro směnku cizí, platí i pro vlastní směnku. V případě, že chybí některá podstatná náležitost, není směnka vlastní platná. Stejně jako u směnky cizí, existují výhrady, které se týkají údaje splatnosti, místa placení a místa vystavení. Forma splatnosti směnky vlastní se shoduje a obsahuje čtyři typy placení, na viděnou, na určitý čas po viděné, na určitý čas po datu vystavení a na určitý den.

Ve srovnání se směnkou cizí je vlastní směnka jednodušší díky sníženému počtu zúčastněných účastníků i z důvodu, že odpadá problém s její akceptací. Vlastní směnka dobře plní také zajišťovací funkci. Na rozdíl od cizí směnky neobsahuje bezpodmínečný závazek zaplatit, ale pouze slib výstavce. Výstavce je tedy přímý směnečný dlužník a je mu předkládána směnky v době splatnosti. *„Zvláštní typem směnky je tzv. zastřená směnka vlastní. Má po formální stránce formu směnky cizí, ale její výstavce i směnečník jsou shodné osoby.“¹²*

2.4.2 Šeky

Šek je cenný papír, který slouží jako platební nástroj. Náležitosti šeku a ostatní údaje jsou obsaženy v zákoně č. 191/1950 Sb., Směnečném a šekovém v Čl. 2. Definice šeku v tomto zákoně uvedena není, ale lze ji charakterizovat jako *„bezpodmínečný platební příkaz, který výstavce dává své bance (šekovníkovi), aby z jeho účtu uhradila majiteli šeku určitou peněžitou částku.“¹³* Příkaz zaplatit, stejně jako u směnky, nesmí být vázán na žádnou podmínku. V prvním paragrafu druhého článku zákona směnečného a šekového jsou uvedeny podstatné náležitosti, které musí šek obsahovat:

1. „označení, že jde o šek, pojaté v textu listiny a vyjádřené jazykem, ve kterém je listina sepsána;
2. bezpodmínečný příkaz zaplatit určitou peněžní sumu;

¹² MACHKOVÁ, Hana a kol. *Mezinárodní obchodní operace*, 2007. s. 71.

¹³ MACHKOVÁ, Hana a kol. *Mezinárodní obchodní operace*. 2007. s. 73.

3. *jméno toho, kdo má platit (šekovník);*
4. *údaj místa, kde má být placeno;*
5. *datum a místo vystavení šeku;*
6. *podpis výstavce.*¹⁴

Neobsahuje-li listina některou z podstatných náležitostí, nelze ji považovat za šek. V zákoně směnečném a šekovém jsou uvedeny výhrady, kdy není uvedeno místo placení a místo vystavení, ale stále je listina platná jako šek. Místo placení může chybět, a pak se za místo považuje údaj uvedený u šekovníka.

V šeku lze uvést, že nelze být splacen v hotovosti a bude zde uvedena doložka „jen k zúčtování“.

Šek nelze přijmout a je splatný ze zákona vždy na viděnou. Zákon dále určuje lhůtu pro předložení k placení šeku:

- při vystavení a splacení v témže státě je tato lhůta 8 dní;
- pokud není vystavení a splacení v témže státě, ale státy se nacházejí na stejném světadílu, je tato lhůta 20 dnů;
- pokud je vystavení v jednom státě, a placení ve státě, který se nachází na jiném světadílu, je lhůta do 70 dní.

Šeky lze rozdělit podle výstavce na **soukromé**, kterou jsou vystavovány nebankovními subjekty a mají menší bonitu než šeky **bankovní**, které jsou považovány za velmi kvalitní.

V mezinárodním obchodě je šek považován za spolehlivý platební instrument, používá se pro placení v mezinárodním styku a šekovníkem bývá zahraniční korespondenční banka banky vystavující.

2.5 Druhy platebních podmínek

Správnou platební podmínku v mezinárodní smlouvě si smluvní strany vybírají podle řady důležitých faktorů. Záleží především na druhu zboží, způsobu jeho používání, na obchodních zvyklostech, na území či teritoriu, kde dochází k obchodu, zda se jedná o rozvojovou zemi nebo naopak o velice vyspělou. Významnou roli při výběru platební podmínky hraje i situace na devizových a finančních trzích, a v neposlední řadě finanční situace podniku a jeho možnosti. Nesmíme opomenout

¹⁴ Zákon č. 191/1950 Sb., *Směnečný a šekový. Čl. 2, Oddíl první, § 1.*

konkurenci na světových trzích, která se řadí do důležitých faktorů, a způsobuje prodlužování platebních lhůt a zvyšování úvěrové náročnosti vývozu. Nejčastěji používanou a nejméně rizikovou platební podmínkou u přeshraničních obchodů je dokumentární akreditiv. Více o tomto způsobu placení bude vysvětleno v podkapitole dokumentární akreditiv.

Nejčastějšími platebními podmínkami jsou:

- „*částečné placení předem v kombinaci s dalšími platebními podmínkami akontace (advance payments)*
- *dokumentární akreditiv (letters of credit – L/C, documentary credits)*
- *dokumentární inkaso (documentary collections)*
 - *dokumenty proti placení (documents against payment – D/P)*
 - *dokumenty proti akceptaci směnky (documents against acceptance – D/A)*
- *dodávky na otevřený účet (open account trade)*
- *ostatní úvěry (credits).*¹⁵

Nyní se zaměříme na jednotlivé typy platebních podmínek podrobněji. Analyzujeme jejich výhody a nevýhody v rámci zahraničního obchodu a jejich využití v praxi.

2.5.1 Platba předem

Pod tímto druhem platby rozumíme uhrazení celé kupní ceny dříve, než je odesláno zboží kupujícímu. Po obdržení platby od kupujícího na bankovní účet dodavatel zaslá zboží. Tento druh platební podmínky se v mezinárodním obchodě používá jen u specifického zboží nebo ve velmi rizikových teritoriích, je tedy poměrně vzácný. Kupující se často nechce vystavovat riziku, kdy by celou platbu poskytl dodavateli dříve, než mu bude zboží doručeno. V některých méně rozvinutých zemích bývá placení předem omezeno nařízením centrální banky.

Častějším způsobem je platba formou akontace. Kupující zaplatí jen část peněžních prostředků předem, a zmírňuje tím své riziko. Akontace se může použít u velkých kontraktů nebo investičních celků, které mají delší dodací a platební lhůtu. Sníží se tímto i riziko dodavatele, že by kupující mohl odstoupit od smlouvy.

¹⁵ MACHKOVÁ, Hana a kol. *Mezinárodní obchodní operace*. 2007. s. 75.

V případě odstoupení odběratele od smlouvy u investičních celků, které jsou zhotovovány výhradně dle potřeb odběratele, by se tento produkt stal pro dodavatele zcela neprodejným a vzniklé náklady by byly velmi vysoké.

2.5.2 Dokumentární akreditiv

Dokumentární akreditiv je jedním z nejstarších platebních podmínek v mezinárodním obchodě. Jeho kořeny sahají až do 12. století, ale důležitost nabyl hlavně v 18. a 19. století, kdy se začalo obchodovat se zaoceánskými koloniemi. Poskytnutí akreditivu bankou, jako spolehlivým subjektem s dobrou pověstí, přináší výhody pro kupujícího a snižuje riziko nezaplacení pro prodávajícího. Je důležité vybrat si banku, která je na trhu známá svou dobrou pověstí a schopností hradit závazky včas a plné výši.

Dokumentární akreditiv je preferován hlavně u vývozců. Banka podle pokynů vystavuje akreditiv na pokyn příkazce (kupujícího). Dříve než je vystaven bankou akreditiv, důkladně se prověřuje platební schopnost příkazce. Podle Machkové (2007) představuje dokumentární akreditiv neodvolatelný závazek banky odběratele, poskytnout plnění stanovené v akreditivu dodavateli (beneficientovi), pokud dodavatel (beneficient) předloží včas (v době platnosti akreditivu) všechny požadované dokumenty a splní veškeré akreditivní podmínky.

Tento způsob platby je stále považován za dokonalý platební nástroj mezinárodního obchodu. Proávající nedostane zaplacení dříve, než po splnění předem stanovených podmínek, nebo může banka spolehlivým kupujícím poskytnout odklad úhrady akreditivní částky, a tak dovoz financovat sama.

„Akreditivem se vztahy zúčastněných stran značně formalizují:

- *akreditiv je nezávislý na kontraktu, ze kterého vzešel;*
- *zúčastněné strany se zabývají dokumenty, nikoli zbožím;*
- *akreditiv je technicky velmi propracovaný a jeho použití se řídí mezinárodně akceptovanými pravidly.“¹⁶*

Název dokumentární akreditiv je odvozen od dokumentů, které musí obsahovat. Dokumenty finanční nebo finanční i obchodní dokumenty tvoří

¹⁶ MACHKOVÁ, Hana. *Mezinárodní obchodní operace*. 2007. s. 77.

dokumentární akreditiv, a pojem nedokumentární akreditiv zahrnuje pouze jiné obchodní dokumenty nefinančního charakteru.

Před rokem 2014 byl dokumentární akreditiv upraven v obchodním zákoníku (zákon č. 513/1991 Sb.). Nyní, při účinnosti Nového občanského zákoníku, je tento způsob placení obsažen v § 2682 a násl. Pro mezinárodní obchod jsou uplatňována pravidla a zvyklosti podle UPC 600 a mezinárodní smlouvy uzavřené mezi státy.

V některých zemích akreditiv národním právním předpisem upraven vůbec není, a proto byly vytvořeny písemné obchodní zvyklosti a pravidla pro dokumentární akreditivy. Poslední revize těchto zvyklostí byla vydána v roce 2007 Mezinárodní obchodní komorou v Paříži jako **Jednotné zvyklosti a pravidla pro dokumentární akreditivy** (Uniform Customs and Practice for Documentary Credits) UPC 600. Předchozí verze, UPC 500, byla vydána v roce 1993. Nová verze obsahuje řadu podstatných i méně významných změn, např. definice výrazů, zavádění nového termínu „honorovat“, vynechání nebo změna článků, apod. Mezinárodní obchodní komora vydává mimo zvyklosti jako doplnění i jiné dokumenty, např. Dodatek pro elektronickou prezentaci.

*„Jednotné zvyklosti definují akreditiv jako ujednání, které je neodvolatelné, a představuje tak pevný závazek vystavující banky **honorovat**,*

- platit na viděnou, pokud je akreditiv použitelný okamžitou výplatou,*
- přijmout závazek k odloženému placení a zaplatit při splatnosti, pokud je akreditiv použitelný odloženým placením,*
- přijmout cizí směnku (tratu) vystavenou beneficentem a zaplatit v době splatnosti, pokud je akreditiv použitelný akceptací;*

prezentaci dokumentů v souladu s podmínkami akreditivu.“¹⁷

Za **nevýhodu** dokumentárního akreditivu můžeme považovat jednat vysoké náklady spojené s jeho založením a poskytováním, nejistota beneficianta při posuzování dokumentů nebo časová náročnost a pracnost vystavení tohoto platebního prostředku.

¹⁷ MACHKOVÁ, Hana. *Mezinárodní obchodní operace*. 2007. s. 77.

Výhody dokumentární akreditivu

V následující tabulce č. 2.2 a tabulce č. 2.3 jsou shrnuty výhody, které poskytuje dokumentární akreditiv pro vývozce (exportéra), výhody, které poskytuje pro dovozce (importéra) a pro obě strany současně.

Tabulka 2.2 Výhody pro vývozce a dovozce

Pro vývozce (oproti platbě po dodání zboží)	Pro dovozce (oproti platbě předem)
má neodvolatelný závazek banky, zaplatit ihned nebo k datu splatnosti, pokud jsou splněny podmínky akreditivu; jsou-li splněny podmínky akreditivu, kupující nemůže zdržet placení, placení provádí banka, a případné reklamace se řeší mimo akreditiv snadnější získání předfinancování popř. financování odložené splatnosti.	platí, jsou-li splněny podmínky akreditivu; platí až proti dokumentům, proto má své finanční prostředky déle k dispozici banky raději vystavují akreditiv, než půjčují hotové peníze (větší přehled pro banku); lepší vyjednávací pozice proti vývozci, často je možné získat obchodní úvěr (akreditiv s odloženou splatností); umožňuje financovat reexport za pomoci převoditelného akreditivu (beck to beck akreditivu).

Zdroj: ANDRLE, Pavel. Dokumentární akreditiv v praxi, 2013. s. 20., zpracování vlastní

Tabulka 2.3 Výhody pro obě strany

Výhody pro obě strany
dokumentární akreditiv má dlouholetou tradici ve financování zahraničního obchodu a poskytuje velkou jistotu všem zúčastněným stranám; banky provádí akreditiv podle mezinárodních pravidel UCP 600; banky ochotněji provádějí financování těchto operací, neboť se jedná o zbožívé operace kdy má banka přehled o tom, co financuje a tyto finanční operace jsou splaceny ze svého výnosu; jde o financování buď importních, nebo exportních akreditivů, dostupnost i cena tohoto způsobu financování je obecně lepší, než např. u provozního úvěru.

Zdroj: ANDRLE, Pavel. Dokumentární akreditiv v praxi, 2013. s. 20., zpracování vlastní

Náležitosti akreditivu

Dokumentární akreditiv se vytváří formou listiny v mezibankovním telekomunikačním systému Swift, dálnopisu nebo v podobě dopisu. Nejčastější formou je swiftová zpráva, která se používá celosvětově, má stanovená pravidla a vede k rychlejšímu a snadnějšímu vytvoření akreditivu.

Systém Swift (Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication) je společnost, která vytváří mezibankovní finanční komunikaci rozšířenou po celém světě a její sídlo se nachází v Belgii. Každé bance, která takto využívá telekomunikační systém zejména pro platební styk, je přidělen jedinečný kód sloužící pro její identifikaci v obchodu. Kód je nazýván BIC (Bank Identifier Code). V současné době s tímto systémem spolupracuje přes 10 000 finančních institucí z 212 zemí světa. Používáním systému SWIFT dochází k odesílání a přijímání zakódovaných zpráv, jejichž pozitivem je snížení nákladů operačního rizika a neefektivnosti.

Níže jsou uvedeny podstatné **náležitost swiftové zprávy** pro vystavení akreditivu. V závislosti na druhu akreditivu se mohou ostatní náležitosti měnit. Swiftové zprávy jsou kvalitně zabezpečeny proti zneužití systémem kódování a dekodování zpráv.

- forma dokumentárního akreditivu (neodvolatelný, odvolatelný, neodvolatelný a převoditelný, neodvolatelný a standby apod.);
- číslo dokumentárního akreditivu (banka pod tímto číslem vystavila akreditiv);
- datum vystavení (od tohoto data je akreditiv platný, pokud datum není uvedeno, je platný odesláním této swift zprávy);
- použitá pravidla (zde se uvádí pravidla, kterými se celý dokumentární akreditiv řídí (EUCP LATEST VERSION, EUCPURR LATEST VERSION, ISP LATEST VERSION, OTHR, UCP LATEST VERSION, UCPURR LATEST VERSION) ¹⁸
- datum a místo uplynutí platnosti – do tohoto data a na toto místo musí být předloženy všechny dokumenty, po uplynutí této doby už není banka povinna dokumenty převzít;

¹⁸ EUCP LATEST VERSION – řídí se revizí Dodatku k ICC Jednotným zvyklostem a pravidlům pro dokumentární akreditivy, která je účinná ke dni vystavení.

EUCPURR LATEST VERSION – řídí se revizí Dodatku k ICC. Hojení se řídí revizí Jednotných pravidel pro mezibankovní hojení.

ISP LATEST VERSION – Standby akreditiv se řídí revizí ICC Pravidel pro mezinárodní standby.

OTHR – akreditiv se řídí jinými pravidly.

UCP LATEST VERSION – akreditiv se řídí revizí ICC Jednotných zvyklostí a pravidel pro dokumentární akreditivy, účinné ke dni vystavení.

UCPURR LATEST VERSION – řídí se revizí ICC Jednotných zvyklostí a pravidel pro dokumentární akreditivy, hojení se řídí revizí Jednotných pravidel pro mezibankovní hojení.

- údaje o bance příkazce, o příkazci, o beneficiantovi
- měna a částka akreditivu, tolerance v částce, maximum částky;
- údaj, u které banky je použitelný (kde mají být předloženy dokumenty) a jakým způsobem (platba na viděnou, akceptace směnky, negociací, odloženou platbou, smíšenou platbou);
- přeložení zboží (zda je povoleno či nikoli), místo převzetí zboží, lhůta pro odeslání zboží, popis zboží;
- požadované dokumenty, které musí být předány (obchodní faktura, dopravní dokumenty, pojistné dokumenty, apod.);
- instrukce ohledně potvrzení akreditivu (banka musí potvrdit, bez potvrzení, může potvrdit) a instrukce o placení vystavující bankou;

Druhy akreditivů lze rozdělit:

Podle volby jeho podmínek

- odvolatelný akreditiv – v době platnosti lze změnit nebo zrušit bankou bez vědomí pověřeného. Neposkytuje takovou jistotu, protože nepředstavuje skutečný závazek banky a příliš se nepoužívá;
- neodvolatelný akreditiv – lze změnit jen se souhlasem zúčastněných stran, označuje pevný závazek banky zaplatit, akceptovat a proplatit směnku;
- avizovaný akreditiv – figuruje zde avizovaná banka, která není z akreditivu vázána, ale oznamuje ho dovozci
- potvrzený akreditiv – je neodvolatelný a na základě žádosti vystavující banky potvrzen je další bankou. Této bance vzniká závazek vůči vývozci a obě banky jsou poté vázány tímto akreditivem. Z toho vyplývá, že beneficiant může obdržet plnění od kterékoliv z těchto bank.

Podle způsobu čerpání:

- akreditiv s okamžitou výplatou – částka se vyplácí ihned po splnění akreditivních podmínek
- akreditiv s odloženou splatností – částka je splatná později, využívají se zde úvěrové instrumenty se lhůtou čerpání stanovenou v podmínkách akreditivu

- akceptací směnky – banka k tomu určená akceptuje směnku a zaplatí částku při splatnosti směnky. Beneficiet vystavuje na banku lhůtní směnku se splatností, která je stanovena v akreditivu.
- negociace směnky nebo dokumentů – jedná se o převod směnky z jedné osoby na druhou, převod může provést jmenovaná banka odkupem cizí směnky.

Zvláštní druhy:

- revolvingový akreditiv – využívá se u pravidelných dodávek zboží, které je sjednáno na delší časové období. Výše akreditivu se obnovuje v závislosti na jeho čerpání nebo na stanovené lhůtě pro obnovení. Banka může požadovat po kupujícím zajištění celkové výše závazku.
- převoditelný akreditiv – musí být vystaven jako převoditelný, používá se u nepřímých obchodů a dává možnost vývozci převést akreditiv bankou na jiného beneficianta. Může být převeden pouze jednou.
- Back to back akreditiv – jsou vytvořeny dva samostatné akreditivy, druhý akreditiv je vytvořen na základně jiného, již existujícího, akreditivu. Druhý akreditiv je vystaven na zpravidla nižší částku, a rozdíl je profitem prostředkovatele. *„Slouží pro financování zprostředkovatele, který dodává zboží pod prvním akreditivem konečnému dovozci, a toto zboží sám získává jako importér v rámci druhého back to back akreditivu.“*¹⁹ Oproti převoditelnému akreditivu je flexibilnější.
- remboursní akreditiv – je li mezi bankami země vývozce a země dovozce uzavřena úvěrová dohoda, lze použít tento typ akreditivu. Při řádném plnění podmínek získá vývozce úhradu ihned a dovozce provádí úhradu prostřednictvím předem dohodnutého úvěru, který je navýšen o náklady s tím související.
- akreditivy s červenou či zelenou doložkou – jsou velmi vzácné a u tohoto typů může beneficiet čerpat určitou částku ještě před odesláním zboží na základě prohlášení.

¹⁹ ANDRLE, Pavel. *Dokumentární akreditiv v praxi*, 2013. s. 28.

- Standby akreditiv – slouží, jako zajišťovací nástroj závazku dlužníka zejména v zemích, kde se nepoužívají bankovní záruky. Pro tento typ akreditivu byly vytvořeny Mezinárodní obchodní komorou v Paříži pravidla ISP 98.

Postup při placení pomocí dokumentárního akreditivu (kupující, prodávající, vystavující banka, avizující banka):

1. Smluvní strany se dohodnou na podmínkách kontraktu a na dokumentech, které musí být předány,
2. Kupující dá příkaz své vystavující bance o vytvoření akreditivu ve prospěch dovozce (beneficienta), banka kupujícího ověří jeho bonitu, může požadovat i zajištění akreditivu,
3. banka kupujícího otevře akreditiv,
4. avizující banka ověří pravost akreditivu a avizuje jej prodávajícímu (exportérovi),
5. prodávající odešle zboží a předloží dokumenty avizující bance,
6. po předložení patřičných dokumentů a jejich kontrole bankou, banka může nesprávné či neúplné dokumenty vrátit,
7. banka posílá vystavující bance dokumenty,
8. vystavující banka zkontroluje dokumenty a uhradí domluvenou částku za tyto dokumenty před avizující banku prodávajícímu,
9. kupující uhradí vystavující bance částku za toto plnění a obdrží od banky dokumenty.

Vztahy mezi stranami

U dokumentárního akreditivu se setkáváme kromě exportéra (prodávajícího) a importéra (kupujícího), jako hlavními smluvními stranami, také s bankami, které akreditivní operaci doplňují. Banky při plnění svých povinností vždy vychází z Jednotných zvyklostí a pravidel pro dokumentární akreditivy UCP 600. Níže jsou zmíněny základní vztahy mezi stranami akreditivu.

Ze vztahu mezi exportérem a importérem, který je dán především obchodní smlouvou, vychází dokumentární akreditiv. Ten je obsažen v části smlouvy, která určuje pravidla placení kupní ceny.

Importér a jeho vystavující banka: Tento vztah se řídí smlouvou o otevření akreditivu, ve které kupující zakládá u své banky dokumentární akreditiv ve prospěch beneficienta. Při zakládání se stanoví podmínky akreditivu, a při jejich splnění dochází k zaplacení prodávajícímu a předání dokumentů ke zboží kupujícímu. Kupující má povinnost převzít dokumenty a uhradit bance hodnotu akreditivu včetně všech poplatků.

Vztah mezi vystavující a avizující bankou: Pro poskytnutí akreditivu většinou využívá vystavující banka služeb další banky. Vystavující banka na příkaz kupujícího vystaví akreditiv a pošle jej avizující bance. Ta ověří a potvrdí akreditiv, stává se tak potvrzující bankou, a zašle jej beneficientovi většinou doporučeným dopisem.

Vztah mezi potvrzující bankou a prodávajícím: Zaplacení kupní ceny prodávajícímu je uskutečněno proti předání dokumentů ke zboží bance. Pokud ale potvrzující banka neplní svůj závazek z akreditivu, má prodávající k dispozici ještě závazek banky vystavující.

Hlavní principy dokumentárního akreditivu

Dokumentární akreditiv podle svých zásad obsahuje čtyři základní principy.

- *Princip neodvolatelnosti*

Pro neodvolatelnost dokumentárního akreditivu je charakteristické, že banka vystavující i banka avizující akreditiv jsou vázány k poskytnutí plnění proti daným dokumentům. Akreditiv nelze měnit bez souhlasu všech zúčastněných stran, kterými je vystavující banka, avizující (potvrzující) banka a beneficient.

- *Princip nezávislosti na ostatních smluvních vztazích*

Dokumentární akreditiv je nezávislý na ostatních kontraktech, které mezi sebou smluvní strany mají. Závazek bank vůči beneficientovi není závislý na vztazích mezi bankami navzájem, mezi bankou a příkazcem ani mezi příkazcem a beneficientem. Všechny vztahy jsou vzájemně nezávislé a oddělené.

- *Princip dokumentárnosti*

Tento princip spočívá v tom, že pro plnění akreditivu je nutné plnit jeho podmínky, které se týkají předávání dokumentů od beneficienta k příkazci prostřednictvím bank. Banka platí za dokumenty. „Všechny strany akreditivní

*operace se zabývají pouze dokumenty, nikoli zbožím, službami či dalšími výkony, ke kterým se dokumenty vztahují.*²⁰

- *Princip vyloučení odpovědnosti bank*

Banky, které provádějí akreditiv, nejsou odpovědné za dokumenty, za jejich formu, přesnost, ani za obecné nebo specifické náležitosti. Nezodpovídají za předmět smlouvy, za jakost, množství, stav, ani např. za dobrou víru, omyly v překladu, ztrátu při přepravě dokumentů a solventnost smluvních stran.

Lhůty pro předání bance se liší pro různé druhy dokumentů. Dokumenty určené pro prezentaci se předkládají v době platnosti akreditivu, resp. v následující pracovní den. Nejpozději 11 dnů ode dne vystavení se dokládají dopravní dokumenty, z důvodu, aby se zamezilo jejich zastarávání. Po předání dokumentů musí banka do 5 dnů posoudit tyto dokumenty a v případě nesrovnalostí může plnění odmítnout, nebo kontaktovat příkazce, zda bude s těmito nesrovnalostmi souhlasit.

Kvůli nesrovnalostem při kontrole bank byla v roce 2003 vytvořena Mezinárodní standardní bankovní praxe pro zkoumání dokumentů v rámci dokumentárních akreditivů (ISBP).

Dokumentární akreditiv je jedním z velmi spolehlivých způsobů platby v mezinárodním obchodu, ale je s ním spojená i řada nemalých nákladů, které si účtují banky za jeho zprostředkování. Ve svých podmínkách si banky mohou stanovit poplatky za každou operaci, kterou provádí, např.: za vystavení akreditivu, za potvrzení akreditivu, za avizování. Ve smlouvě se smluvní strany dohodnou, jak se budou podílet na úhradách nákladů bank.

2.5.3 Dokumentární inkaso

Dokumentární inkaso se od akreditivu liší zejména v tom, že příkaz podává prodávající (dodavatel), banka je pouze zprostředkovatel obchodu a neručí (nezavazuje se) v tomto obchodu. Dodavatel (vývozce) je chráněn tím, že dává bance jasné příkazy, jak zacházet s dokumenty a kdy je předat kupujícímu, aby mohl disponovat se zbožím.

²⁰ ANDRLE, Pavel. *Dokumentární akreditiv v praxi*, 2013. s. 34.

Tato platební podmínka může mít více variant použití:

- Dokumenty mohou být předány proti placení (D/P): Kupující zaplatí při převzetí dokumentů.
- Dokumenty jsou předány proti akceptaci směnky (D/A): Jedná se o směnečný úvěr, kdy prodávající předává s dokumenty také směnku, s dobou splatnosti k pozdějšímu datu.
- Kombinace obou výše vysvětlených způsobů: Kupující zaplatí část kupní ceny při převzetí dokumentů, a na zbylou částku je vystavena směnka.

Stejně jako pro dokumentární akreditiv, jsou i pro dokumentární inkaso vydané Mezinárodní obchodní komorou Jedno pravidla pro inkasa (URC 522). Poslední revize těchto pravidel byla provedena v roce 1995. „Pravidla zdůrazňují nutnost, aby příkazce předložil bance, které svěřuje nakládání s dokumenty, podrobnou inkasní instrukci, která má být jasná a jednoznačná.“²¹ Instrukce, kterou dává příkazce bance, by měla obsahovat seznam dokumentů, určení zúčastněných stran, částka, úhrada nákladů, pravidla pro předání dokumentů nebo postup při nepřevzetí dokumentů kupujícím.

2.5.4 Dodávky na otevřený účet

Tato platební podmínka se využívá především u vnitrostátních obchodů. Výhodou je zde úspora nákladů ve srovnání s dokumentárními platbami. Proávající odešle spolu se zbožím fakturu na kupní cenu, a kupující uhradí tuto kupní cenu hladkou platbou do data splatnosti, které je uvedeno na faktuře. Většinou je splatnost dohodnuta na 30 až 60 dnů od vystavení faktury dodavatelem.

V zahraničním obchodě lze tuto podmínku využívat jen u velice zodpovědných a vzájemně si důvěřujících smluvních stran. Je zde riziko nezaplacení pro dodavatele, ale pro zvýšení své konkurenceschopnosti na zahraničních trzích je nutné tento způsob nabízet.

²¹ MACHKOVÁ, Hana. *Mezinárodní obchodní operace*. 2007. s. 82.

2.5.5 Dodavatelský úvěr

Je jednou z nejjednodušších platebních podmínek. V závislosti na době, na kterou se sjednává, ho řadíme ke krátkodobým (do 1 roku), střednědobým (do 5 let) a dlouhodobým úvěrům (nad 5 let). Dodavatel umožní odběrateli zaplatit kupní cenu v pravidelných splátkách v předem stanovených intervalech po dodání zboží. Ve smlouvě se stanovuje kromě kupní ceny také úrok z úvěru, a způsob jeho výpočtu.

2.6 mezinárodní dodací podmínky INCOTERMS

INCOTERMS jsou mezinárodní dodací podmínky zpracované a vydané Mezinárodní obchodní komorou v Paříži. Nejnovější verzí podmínek jsou INCOTERMS 2010. Vzhledem k tomu, že společnost Pharms odkazuje ve svých smlouvách na tyto dodací podmínky, je nutné vymezit alespoň jejich základní charakteristiku.

Tyto dodací podmínky jsou obecně rozděleny do čtyř kategorií, které vyjadřují míru zatížení pro jednotlivé strany při dodání zboží. Vysvětlení jednotlivých kategorií je volně převzato z literatury Rozehnalová (Právo mezinárodního obchodu, 2010) a z internetového zdroje Uncitral (http://www.uncitral.org/pdf/english/texts_endorsed/INCOTERMS2000_e.pdf).

Kategorie E: Tato kategorie obsahuje pouze jednu doložku EXW (ex works), která stanoví povinnost prodávajícího dodat zboží kupujícímu na místo určení. Místem určení je sklad nebo místo podnikání prodávajícího. Proávající zde má minimální povinnosti.

Kategorie F: Obsahuje 3 doložky (FCA, FAS, FOB) a prodávající je povinen dodat dopravci zboží podle instrukcí kupujícího. V této kategorii může být zvolen jakýkoliv způsob dopravy, například doložka FOB ukládá povinnost prodávajícímu nalodit zboží.

Kategorie C: Zde jsou obsaženy 4 doložky (CFR, CIF, CPT, CIP), a oproti předchozí kategorii je zde rozdílný přechod rizika ztráty a zničení zboží a hrazení nákladů spojených s dopravou. Součástí všech doložek je i jistý způsob pojištění.

Kategorie D: V této kategorii nalezneme 5 doložek (DAF, DES, DEQ, DDU, DDP). Postupně u jednotlivých doložek přechází na prodávajícího více povinností a kupujícímu povinnosti ubývají.

V jednotlivých kategoriích je specifikováno zejména:

- místo dodání,
- balení,
- kontroly zboží,
- povinnosti zajištění dovozních či vývozních formalit a úředních povolení,
- povinnosti uzavření přepravní smlouvy,
- přechod nebezpečí,
- místo a okamžik přechodu nákladů,
- povinnost pojištění dopravy.

Podmínky INCOTERMS mají největší výhodu v tom, že při dohodě na konkrétní doložce mají smluvní strany jasné povinnosti, které musí realizovat během celé obchodní transakce. Nezkušeným stranám umožňují mezinárodní dodací podmínky lepší orientaci v dokumentech, což odkazuje na významné spojení s dokumentárními platbami.

3 Platební prostředky nabízené bankami

Třetí kapitola diplomové práce je zaměřena na platební prostředky, které nabízí vybrané banky v České republice pro podnikatele, firmy a veřejný sektor. Pro analýzu platebních prostředků jsou zvoleny tři významné instituce působící v bankovním sektoru v České republice a to, Česká spořitelna, Unicredit Bank a Komerční banka. Jako společný znak všech tří finančních institucí řadíme zejména dlouhodobé působení v oblasti financí, jistotu pro své klienty a vysoký standard nabízených služeb.

V jednotlivých podkapitolách si představíme jednotlivé banky samostatně a zaměříme se na jejich služby v zahraničním platebním styku, které poskytují prostřednictvím dokumentárních platebních prostředků. Všechny tři banky shodně nabízejí pro své klienty možnost sjednání dokumentárního akreditivu, dokumentárního inkasa a můžeme také zmínit bankovní záruky, které slouží především k zajištění a zmírnění rizika při zahraničním obchodě.

Bankovní záruky jsou vnímané jako jedny nejužívanějších instrumentů. Vznikají písemným prohlášením banky v záruční listině, že uspokojí věřitele do určité finanční výše, pokud dlužník nesplní svůj závazek a věřitel své podmínky splní.

Je třeba zmínit, že všechny tři níže uvedené banky mají přidělen jedinečný kód BIC a poskytují dokumentární kreditiv prostřednictvím swift zpráv.

3.1 Česká spořitelna

Česká spořitelna jako akciová společnost, vznikla v roce 1992, ale její historie sahá mnohem dále. Zaměřuje se na veškerou klientelu, které může nabídnout široké spektrum finančních služeb. Pro podnikatele a firmy v rámci platebních instrumentů v zahraničním obchodě nabízí dokumentární akreditiv a dokumentární inkaso. Česká spořitelna má přes 5,3 mil. klientů, a tím se dostává na první příčku v počtu klientů mezi bankami v České republice.

3.2 UniCredit Bank

Z výše zmíněných bank je UniCredit Bank bankou nejmladší a na českém trhu působí od roku 2007. Banka vznikla sloučením dříve existující HVB Bank a Živnostenské banky. Hlavním sídlem banky je Itálie, a dominantní postavení má po

celé střední a východní Evropě. Pro své klienty, v rámci zahraničního obchodu, nabízí, stejně jako České spořitelna, dokumentární akreditiv a dokumentární inkaso.

3.3 Komerční banka

Na území České republiky působí od roku 1990, kdy vyčlenila obchodní činnosti z bývalé Státní banky Československé. O dva roky později se stala akciovou společností. Komerční banka je součástí mezinárodní skupiny Sociétés Générale. Na našem trhu nabízí svým klientům řadu finančních služeb, a z platebních prostředků opět zmiňme dokumentární akreditiv a dokumentární inkaso. V roce 2013 měla banka okolo 1 600 tis. klientů.

3.4 Srovnání dokumentárního akreditivu

V následující tabulce č. 3.1 byly vybrány parametry, podle kterých je srovnáván dokumentární akreditiv u tří bank. Jako parametry byly zvoleny:

- podmínky pro založení,
- náklady na založení a jeho průběh,
 - otevření akreditivu,
 - změna/zrušení,
 - přijetí dokladů a výplata,
 - odložená platba,
- výhody dokumentárního akreditivu.

Všechny tři banky se řídí mezinárodně uznávanými pravidly pro dokumentární akreditiv, která jsou vydána Mezinárodní obchodní komorou v Paříži, a nejaktuálnější revize je známá pod názvem UPC 600. Podmínky založení dokumentárního akreditivu má na svých internetových stránkách zveřejněné pouze Česká spořitelna, a u ostatních bank jsou tyto informace sděleny na vyžádání klienta přímo na pobočce. Shodně je nutností mít i příslušné banky zřízen klientský účet.

Komerční banka má poplatky za založení dokumentárního akreditivu nejnižší. Česká spořitelna obsadila mezi bankami pomyslné druhé místo, ale výše poplatků se oproti KB podstatně neliší. Vyšší poplatek má ČS oproti KB za změnu nebo zrušení DA, a o 0,05 % se liší v přijetí dokladů a odložené platby. Poplatky UniCredit Bank jsou výrazně vyšší ve srovnání s předchozími bankami, např. otevření akreditivu je od základu vyšší o 3 000 Kč. Důvod, proč má banka UniCredit vyšší poplatky než

ostatní dvě banka je zejména ten, že je bankou nejmenší a nemá tak silné postavení na trhu. Dokumentární platby u UniCredit Bank nejsou příliš časté, proto si nemůže stanovit tak nízké poplatky jako konkurenční banky.

Tabulka 3.1 Dokumentární akreditiv

Dokumentární inkaso	Předpisy	Podmínky založení	Náklady na založení				Výhody
			zpracování inkasa	akcept směnky	změna	korespondenční a telekomunikační sl.	
Česká spořitelna	URC 522	účet vedený u ČS (s potřebným zůstatkem), příkaz k DI a inkasní dokumenty	0,3 %, min. 1000 Kč, max. 20 000 Kč	0,3 %, min. 1 000 Kč, max. 20 000 Kč	500 Kč	500 (Swift, telex, poštovné, fax...)	podmínka platby až po odeslání zboží, levnější platební instrument,
UniCredit Bank	URC 522	neuvedeny	0,3 %, min. 1 500 Kč	0,3 %, min. 1 500 Kč	1 000 Kč za každou změnu	započteny při poskytnutí dané služby	jistota zaplacení, obdržení dokumentů po platbě
Komerční banka	URC 522	neuvedeny	0,3 %, min. 1 000 Kč, max. 20 000 Kč	0,3 %, min. 1 000 Kč, max. 20 000 Kč	200 Kč	150 Kč Swift, 30 Kč/1 str. faxu,	větší jistota zaplacení než u hladké platby, vhodný pro dovozce - jistota odeslání zboží, jistota pro vývozce - banka nevydává dokumenty před úhradou, bezpečnost, jednoduchost

Zdroj: vlastní zpracování

3.5 Srovnání dokumentárního inkasa

Tabulka č. 3.2 obsahuje srovnání dokumentárního inkasa u jednotlivých bank podle vybraných parametrů. Parametry jsou:

- řídicí předpis,
- podmínky založení,
- náklady na založení
 - zpracování inkasa,
 - akcept směnky,
 - změna inkasa,
 - náklady na korespondenční a telekomunikační služby,
- výhody.

Jednotlivé parametry byly srovnávány podle údajů, které poskytují banky svým klientům na svých internetových stránkách, včetně uvedeného ceníku služeb.

Všechny tři banky se řídí pravidly pro inkasa URC 522 vydávané Mezinárodní obchodní komorou v Paříži. Shodné jsou podmínky pro založení i výhody využití dokumentárního inkasa. Podle ceníku byly zjištěny částky, které požadují banky za zpracování a změnu inkasa, akcept směnky a korespondenční a telekomunikační služby. Z tabulky č. 3.2 je zřetelně vidět, že Česká spořitelna a Komerční banky jsou na velmi podobné úrovni v poskytování této služby. Oproti tomu UniCredit Bank, která je bankou nejmladší, má částky za jednotlivé položky vyšší.

Ceníky všech bank jsou uvedeny v příloze č. 1, 2 a 3 této diplomové práce.

Tabulka 3.2 Dokumentární inkaso

Dokumentární inkaso	Předpisy	Podmínky založení	Náklady na založení				Výhody
			zpracování inkasa	akcept směnky	změna	korespondenční a telekomunikační sl.	
Česká spořitelna	URC 522	účet vedený u ČS (s potřebným zůstatkem), příkaz k DI a inkasní dokumenty	0,3 %, min. 1 000 Kč, max. 20 000 Kč	0,3 %, min. 1 000 Kč, max. 20 000 Kč	500 Kč	500 (Swift, telex, poštovné, fax...)	podmínka platby až po odeslání zboží, levnější platební instrument,
UniCredit Bank	URC 522	neuvedeny	0,3 %, min. 1 500 Kč	0,3 %, min. 1 500 Kč	1 000 Kč za každou změnu	započteny při poskytnutí dané služby	jistota zaplacení, obdržení dokumentů po platbě
Komerční banka	URC 522	neuvedeny	0,3 %, min. 1 000 Kč, max. 20 000 Kč	0,3 %, min. 1 000 Kč, max. 20 000 Kč	200 Kč	150 Kč Swift, 30 Kč/1 str. faxu,	větší jistota zaplacení než u hladké platby, vhodný pro dovozce - jistota odeslání zboží, jistota pro vývozce - banka nevydává dokumenty před úhradou, bezpečnost, jednoduchost

Zdroj: vlastní zpracování

Podmínky pro založení dokumentárního akreditivu a dokumentárního inkasa u UniCredit Bank a Komerční banky nejsou volně k dispozici na internetových stránkách. Ani po osobním dotazování bank na tyto podmínky mi nebyla poskytnuta dostatečná odpověď, a přesné informace o podmínkách založení se klient, který žádá o jednu z dokumentárních plateb, dozví při jejich uzavírání osobně na pobočce.

Závěrem této kapitoly lze shrnout, že i když jsou tyto platební prostředky pro společnost nákladné, jsou využívány již řadu let a dodnes se od jejich použití neupouští. Jsou zárukou spokojených smluvních stran, zmírňují rizika spojená se zahraničním obchodem a zaručují kvalitní obchod.

4 PHARMOS, a. s.

4.1 O Společnosti

PHARMOS, a. s. je akciovou společností založenou v roce 1991. Na českém trhu se stala významnou dominantní společností v oblasti farmacie, která se zabývá zejména velkodistribucí léčiv, a sídlí v Ostravě Radvanicích. Tato společnost má své sklady po celé České republice. Můžeme zmínit sklad v Brně, Praze, Ústí nad Labem, Prostějově apod. Na Slovensku má dceřinou společnost PHARMOS SK.

„Smyslem založení akciové společnosti PHARMOS, a. s. a dalších dceřiných společností, bylo vytvoření lékárnického velkoobchodu, který by zajišťoval jeho zakladatelům, svobodně podnikajícím lékárníkům, dlouhodobě stabilní podnikatelské prostředí.“²² Nyní poskytuje své služby v oblasti distribuce léčiv většině lékáren po celé České republice. Snaží se s odběrateli úzce spolupracovat a vytvářet příznivé podmínky pro rozvoj lékáren.

V září roku 2005 získala společnost certifikát ISO 9001, o tři roky později, v roce 2008, prošla úspěšným recertifikačním auditem. Společnost pracuje dle mezinárodních norem jakosti, důležitost klade na spokojenost zákazníka a neustálé zlepšování ve své činnosti. Zákazníci jsou zejména veřejné a nemocniční lékárny, nemocnice a zdravotnické prodeje.

V současné době má společnost PHARMOS, a. s. 2 rozhodující akcionáře. Největší podíl ve společnosti má společnost Česká lékárnická, a. s., která vlastní 71,7 % akcií a druhým velkým akcionářem je německý Phoenix International Beteiligungs GmbH. Mannheim, který vlastní 28 % akcií. Zbýlých 0,3 % akcií vlastní drobní akcionáři, kterými jsou fyzické osoby.

Hlavní činností společnosti je zacházení s látkami a přípravky, které podléhají režimu zákona č. 167/1998 Sb. o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů. Konkrétně se společnost orientuje na dodávky léčiv a léčivých přípravků, dodávky zdravotnického materiálu a dentálního materiálu do veřejných a nemocničních lékáren. Doplňkovým sortimentem jsou především parafarmaka, kosmetické přípravky a doplňky výživy.

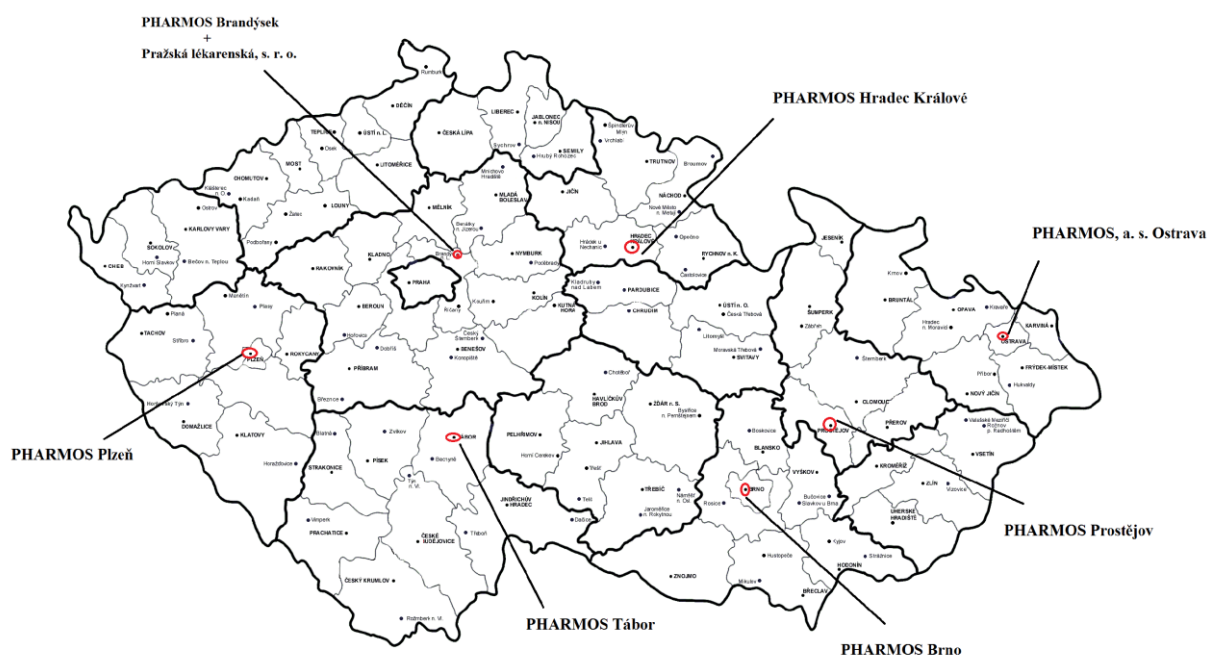
²² PHARMOS, O nás [online], [cit 2014 03 12]. Dostupné z: http://www.pharmos.cz/O_nas

Kromě dodavatelů z České republiky jsou významnými dodavateli léčiv a zdravotnického materiálu zahraniční společnosti z celé Evropy a také dodavatel z Ameriky. Z evropských dodavatelů můžeme zmínit Švýcarsko, Polsko nebo například Slovinsko.

Společnost nabízí i kompletní servis pro dodavatele a výrobce, včetně skladování, distribuce a obhospodařování skladových zásob.

Vedle hlavních skladů po celé České republice disponuje společnost i čtyřmi konsignačními sklady v Ostravě, Brně, Hradci Králové a Brandýsku, ze kterých je prováděna distribuce mezi společnostmi i mezi ostatními distributory v rámci země. Na obrázku 4.1 můžeme vidět distribuční pokrytí společnosti Pharmos. Nyní má společnost po České republice rozmístěno 7 velkoskladů.

Obrázek 4.1 Distribuční pokrytí

Zdroj: Výroční zpráva společnosti Pharmos, a. s. Dostupné z:

http://www.pharmos.cz/Content/Files/VZ_PHARMOS_2012.pdf, zpracování vlastní

4.2 Hospodaření v roce 2012

Údaje o hospodaření společnosti jsou převzaty z Výroční zprávy společnosti Pharmos, a. s. z roku 2012, která je zveřejněná na internetových stránkách společnosti.

Rok 2012 byl pro společnost z pohledu ekonomického hospodaření méně příznivý v porovnání s minulými lety. Kvůli sloučení velkodistributora GEHE s investiční skupinou PENTA a tím spojené ztráty velké sítě lékáren Dr. Max, se tento rok výrazně snížily výnosy a očekávaný hospodářský výsledek z běžné činnosti. I přes tuto situaci v roce 2012 byl v celé historii společnosti hospodářský výsledek kladný.

Celkové tržby za prodej zboží představovaly v roce 2012 přes 13,914 mld. Kč. Při porovnání s předchozím rokem 2011 byl přesto zaznamenán lehký pokles o 1,43 %. Hlavní podíl na tržbách měly dodávky léčiv a doplňkového sortimentu do veřejných a nemocničních lékáren.

Hlavní nákladovou položkou jsou náklady na přepravu (13,5 mld. Kč), kterou provádí dceřiná společnost Lektrans, s. r. o., a mzdové náklady na zaměstnance (121,2 mil. Kč). V současné době společnost zaměstnává okolo 500 zaměstnanců.

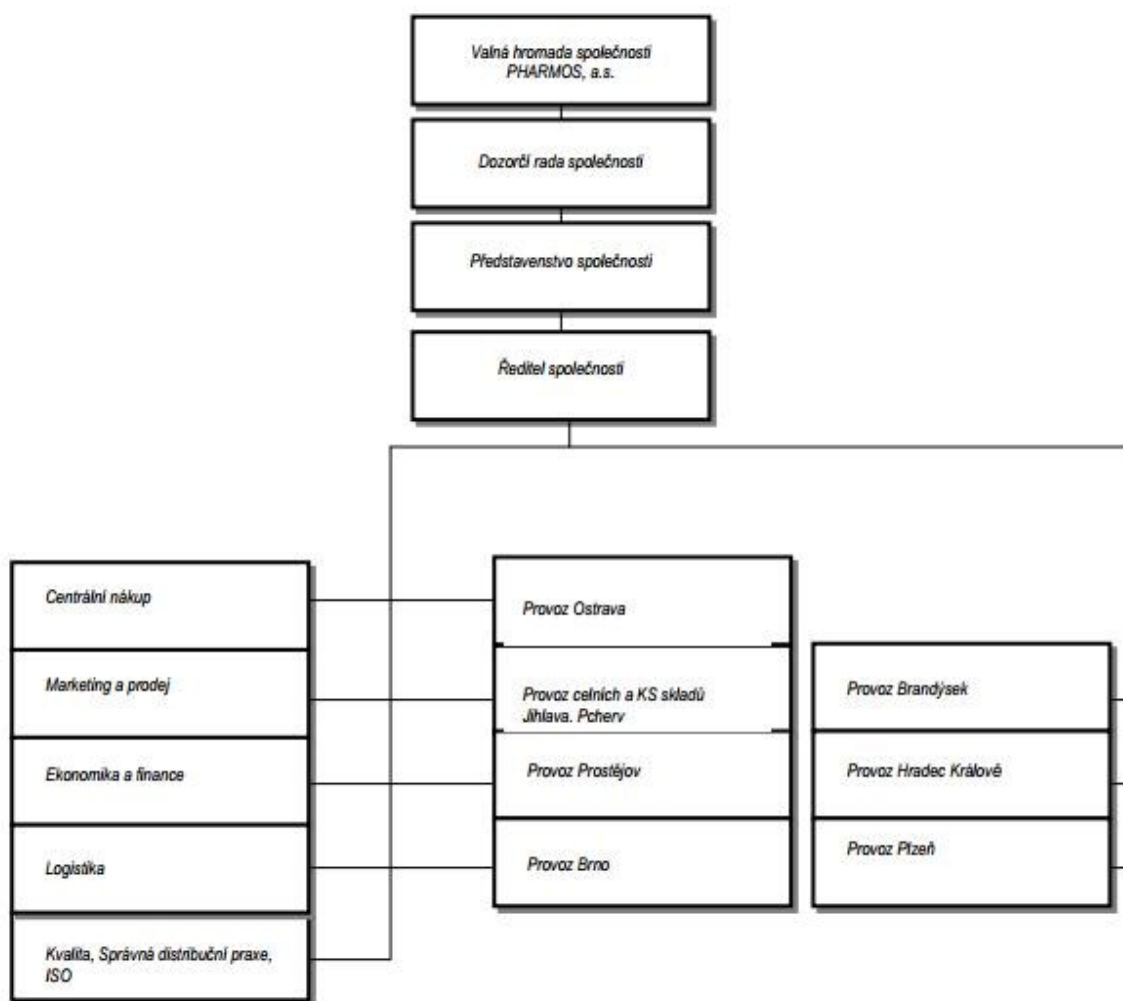
Hospodářský výsledek z finanční činnosti stále nejvíce ovlivňují nákladové úroky. I přes výrazné snížení nákladových úroků o 12,4 mil Kč v porovnání s rokem 2011, které bylo způsobeno poklesem sazeb na mezibankovním trhu a výhodnějšími podmínkami pro čerpání cizích zdrojů, představovaly v roce 2012 přes 33 mil. Kč.

Celková výše vlastního kapitálu dosáhla v roce 2012 objemu 605,6 mil. Kč.

4.3 Organizační struktura

Na Obrázku č. 4.2 je zobrazena organizační struktura společnosti platná v roce 2013. Sklady České Budějovice a Jihlava ukončily činnost v průběhu roku 2012 a již nejsou zobrazovány v organizační struktuře společnosti.

Obrázek 4.2 Organizační struktura

Zdroj: Výroční zpráva společnosti Pharmos, a. s. Dostupné z:
http://www.pharmos.cz/Content/Files/VZ_PHARMOS_2012.pdf

5 Kupní smlouva společnosti Pharmos, a. s.

Tato kapitola volně čerpá z anglických a českých kupních smluv společnosti Pharmos, a. s., jejichž zkrácená podoba je součástí této diplomové práce a jsou uvedeny v příloze č. 4, 5, a 6. Pro analýzu platebních podmínek byly vybrány dohromady čtyři smlouvy. Nejedná se pouze o kupní smlouvu, kde je předmětem prodej farmaceutických výrobků a jiný zdravotnický materiál, ale je čerpáno také ze smlouvy o generální zastoupení.

5.1 Smlouva „Warsawa“

První z nich je kupní smlouva z roku 2010. Jedná se o rámcovou smlouvu na dodání farmaceutických výrobků a materiálů, která bude realizována na základě jednotlivých objednávek. Kontrakt se řídí platným polským právem a vzniklé spory budou předloženy rozhodčímu soudu Polské obchodní komory. Smlouva je platná od data podepsání do 31. prosince 2010. Smluvní strany stanovily 3 měsíční výpovědní lhůtu, kterou by předčasně ukončily tuto rámcovou kupní smlouvu. Prodávajícím je polská farmaceutická společnost, která je významným distributorem řady léků a lékařských pomůcek pro společnost Pharmos. Smlouva je psána v anglickém jazyce a pro tuto práci ji nazýváme smlouva „Warsawa“ kvůli místu podepsání smlouvy a z důvodu, abychom neuveřejňovali název prodávajícího.

Smlouva je rozčleněna na 10 samostatných částí (Zboží a cena; Realizace objednávky; Marketing a balení; Platební podmínky; Opožděné platby; Kvalita; Pohledávky; Arbitráž; Vyšší moc; Ostatní podmínky). Část první kupní smlouvy obsahuje informace o zboží a ceně. Společnost se zavazuje nakupovat a prodávat v České republice farmaceutické výrobky vyrobené touto společností. Prodávající má právo na změnu ceny, ale je povinen o tom informovat druhou stranu, kupujícího, nejméně 1 měsíc předem.

Dodání zboží je poskytováno podle mezinárodních podmínek Incoterms 2000. Smluvní strany se dohodly na **doložce CPT** (Carriage paid to). U této doložky prodávající dodává zboží dopravci a zaplatí přepravné za dopravu zboží až do sjednaného místa určení, které je pro tuto smlouvu konkretizováno na Ostravu, jakož centrální sklad a zároveň hlavní sídlo společnosti Pharmos. Nevýhodou kupujícího

je, že nese riziko nebezpečí ztráty, poškození zboží, nebo jiných nákladů po dodání zboží dopravci. Doložka CPT vyžaduje, aby prodávající odbavil zboží pro vývoz.²³

Dále jsou uvedeny náležitosti, které by měla obsahovat každá konkrétní objednávka. Patří zde údaje obou smluvních stran, množství zboží, kvalita, cena a podmínky dodání.

V případě vzniku vyšší moci, která ovlivní dodávku zboží, není žádná ze stran odpovědná za jakékoliv selhání nebo zpoždění, ale je třeba, aby strana tuto okolnost sdělila druhé straně nejpozději do tří dnů. Pokud vyšší moc trvá déle než 2 měsíce, mohou se smluvní strany dohodnout, a smlouvu písemně ukončit.

V ostatních podmínkách je zmíněna povinnost obou stran zachovávat mlčenlivost ve věcech týkajících se této smlouvy. Jsou-li vyžadovány informace ze strany státních institucí a ze zákona, je povolena výjimka z mlčenlivosti. Dále má kupující zakázáno zboží vyvézt z České republiky bez souhlasu dodavatele.

5.1.1 Platební podmínka

Ve čtvrté části kupní smlouvy je specifikována platební podmínka. Smluvní strany se dohodly na způsobu **hladké platby** po dodání zboží. Za předmět smlouvy, farmaceutické výrobky, musí být zaplacená celá částka uvedena na faktuře nejpozději do 60 dnů ode dne doručení nebo od data CMR²⁴.

Úhrada probíhá na základě faktury vystavené prodávajícím, a kupující je povinen zaplatit na účet prodávajícího kupní cenu do data splatnosti. Datem zúčtování je den, kdy je celá částka připsána na účet prodávajícího. Závěrem platební podmínky je uvedena možnost změny těchto podmínek pouze v případě, že tak bylo učiněno dohodou obou smluvních stran.

Platba za předmět smlouvy probíhá vždy převodem v eurech (EUR). Prodej ze skladu v České republice je prováděn proti platbám v korunách a prodávající se zavazuje hradit ztrátu kupujícího, která vznikne přepočtem ceny eura na české koruny v době vydání faktury a mezi skutečnou hodnotou v korunách.

²³ Vysvětlení doložky CPT bylo volně převzato z internetového zdroje Uncitral, dostupné z: http://www.uncitral.org/pdf/english/texts_endorsed/INCOTERMS2000_e.pdf

²⁴ Datum dodání je třeba chápat jako datum CMR.

Prodávající poskytne kupujícímu slevu z fakturované ceny o 2,25 % v případě nákupu většího množství zboží nebo předčasné platby. Sleva se poskytuje samotným dobropisem a kupující má právo ji odečíst od hodnoty přijaté faktury.

V případě, že se kupující opozdí s platbou za dodané zboží, je povinen uhradit navíc 0,02 % z dlužné částky za každý den prodlení. Celková smluvní pokuta ale nesmí přesáhnout 5 % z dlužné částky.

5.2 Smlouva „Hünenberg“

Druhá smlouva je mezi švýcarskou společností se sídlem v Hünenberg a společností Pharmos, a. s. Tato smlouva je o generálním zastoupení, kde je Pharmos nevýhradním distributorem farmaceutických výrobků. Výčet výrobků je součástí smlouvy o generálním zastoupení, a je uveden v příloze této smlouvy.

Obecně smlouvy týkající se farmaceutických výrobků musí být odborně a pečlivě zpracovány a jsou velmi rozsáhlé. Smlouva „Hünenbeg“ je rozdělena na 21 částí (Jmenování distributora Cena a smluvní podmínky prodeje; Maximální úsilí; Zřízení, prodejci, zásoby; Hlášení; Soulad; Registrace – Stahování výrobků z distribuce; Záruka, kontroly a nároky; Ochranné známky a patenty; Důvěrnost; Doba platnosti smlouvy a ukončení smlouvy; Prominutí neplnění; Vyloučení jednatelství; Vzdání se práva; Zastavení výrobků; Vyloučení soudních zákazů; Postoupení; Salvatorní klauzule; Oznámení; Rozhodné právo a rozhodčí řízení; Rozhodný jazyk).

Smlouva se řídí právem Švýcarska a smluvní strany se dohodly, že nechtějí, v rozsahu v jakém ji lze uplatnit, aplikovat Vídeňskou úmluvu OSN o mezinárodní koupi zboží. Účinnost smlouvy začala 1. října 2003 a každoročně je automaticky obnovována její platnost o další rok do té doby, než jedna ze smluvních stran nepodá písemnou výpověď s výpovědní lhůtou 30 dnů. Smlouva je uzavřena v anglickém a českém jazyce, kde za směrodatný a oficiální text je považován text anglický.

Předmětem smlouvy je jmenování distributora, následný prodej výrobků švýcarské společnosti, který je doplněn o vynaložení maximálního úsilí při jejich vývoji, propagaci a prodeji na území České republiky.

5.2.1 Platební podmínka

Akceptuje li švýcarská společnost objednávku od distributora, vystaví podklady k platbě a připraví výrobky k odběru. Cena výrobků je stanovena v ceníku, který švýcarská společnost čas od času vytváří. **Platba** probíhá **předem** v celé své výši. Měnou je americký dolar (USD) a platba je hrazena na adresu společnost, která je uvedena ve smlouvě. Distributor má nárok, při včasné plnění svých povinností, na 2 % rabat²⁵ z ceníku společnosti.

Smluvní strany se řídí mezinárodními dodacími a přepravními podmínkami INCOTERMS 2000. Přeprava probíhá podle **doložky CIP** do skladu distributora v Brně. Doložka CIP²⁶ (dopravné a pojistné zaplacené do...) ukládá povinnost prodávajícího dodat zboží dopravci a zaplatit náklady a přepravné, které souvisí s přepravou až do místa určení. Kupující nese riziko nebezpečí ztráty a poškození zboží od doby, kdy mu bylo zboží dodáno. Všechny náklady spojené se zbožím vznikají kupujícímu od okamžiku, kdy bylo zboží předáno dopravci. Prodávající sjednává pojištění pro kupujícího, které kryje výše zmíněné rizika, uzavírá pojistnou smlouvu a hradí pojistné.

5.3 Smlouva „Praha“

Smlouva o velkoobchodních dodávkách farmaceutických výrobků byla podepsána v září 2013 na dobu neurčitou a dodavatelem je dceřiná společnost se sídlem v Praze. Mateřská společnost sídlí v Kalifornii a centrála pro Střední a Východní Evropu sídlí ve Vídni. Smlouva je sepsána v českém i anglickém jazyce. Tím, že se nejedná o ryze mezinárodní smlouvu, zmíníme ji stručně zejména kvůli zhodnocení platební podmínky.

Společnost Pharmos bude kupovat od dodavatele farmaceutické výrobky pro prodej lékárnám, nemocnicím, klinikám a jiným oprávněným subjektům a dodavatel jmenuje Pharmos nevýhradním velkoobchodem na území České republiky.

²⁵ rabat = sleva nebo srážka z prodejní ceny

²⁶ Vysvětlení doložky CIP bylo volně převzato z internetového zdroje Uncitral, dostupné z: http://www.uncitral.org/pdf/english/texts_endorsed/INCOTERMS2000_e.pdf

5.3.1 Platební podmínka

Prodej se uskutečňuje na základě jednotlivých objednávek. Cena za produkty je uvedena v ceníku v českých korunách (CZK) bez DPH. Platba převodem na bankovní účet dodavatele probíhá na základě vystavené faktury dodavatelem se splatností 45 dní. Při včasném nezaplacení je dodavatel oprávněn účtovat úroky až do výše 5 % ročně z neuhrazeného zůstatku a pozastavit veškeré dodávky produktů.

Dodání produktů do velkoskladu je uskutečněno podle mezinárodních podmínek INCOTERMS 2010, konkrétně doložkou CIP. Význam této doložky je vysvětlen u předchozí smlouvy.

5.4 Smlouva „Bratislava“

Kupní smlouva mezi slovenským dodavatelem zdravotnického materiálu a výrobků a společností Pharmos je uzavírána podle českého práva, dle Obchodního zákoníku, který byl při podpisu smlouvy, v roce 2006, stále v platnosti. Tato smlouva je uzavřena na dobu neurčitou, je psána je v českém jazyce a dělí se do pěti částí (Předmět smlouvy; Kupní cena a platební podmínky; Záruční podmínky; Dodací podmínky; Závěrečná ustanovení).

Dodávky zdravotnického zboží a materiálu je uskutečňováno podle písemných objednávek, které mají povinné údaje.

5.4.1 Platební podmínka

Kupní cena je účtována podle platného ceníku v českých korunách bez DPH. V ceníku jsou také uvedeny slevy, na které má kupující při splnění stanovených podmínek nárok. Platba probíhá na základě vystavené faktury dodavatelem, a kupující hradí fakturovanou částku **hladkou platbou** na účet dodavatele. Doba splatnosti faktury je u této smlouvy 45 dní od data jejího vystavení. Při prodlení s platbou vzniká dodavateli nárok na úrok z prodlení ve výši 0,05 % z dlužné částky.

Dodací podmínky této kupní smlouvy nejsou odkazovány na mezinárodní dodací podmínky INCOTERMS, jako tomu bylo u předchozích smluv, ale zde se dodavatel zavazuje dodat zboží na území České republiky na vlastní náklady. Vlastnické právo kupujícího vzniká dnem zaplacení kupní ceny.

5.5 Souhrn platební podmínky

Společnost Pharmos, jako dovozce farmaceutických výrobků a jiného zdravotnického materiálu, obchoduje se zahraničními dodavateli již řadu let a pro český farmaceutický trh je velmi důležitá dostupnost zahraničních léků. Jak bylo zmíněno v úvodu této kapitoly, z analýzy vyplývá, že je využívána vždy platební podmínka **hladké platby**. Platby se podle dohody smluvních stran provádí předem nebo je stanovena doba splatnosti na faktuře. Splatnost se pohybuje v rozmezí od 30 do 60 dní od data vystavení faktury.

5.5.1 Výhody a nevýhody

Díky tomuto způsobu úhrady nevznikají kupujícímu vysoké náklady spojené s platbou a výhodou je, mimo nízkých nákladů, také její rychlost. Dodavatelé jsou stále stejní, vznikají tak dlouhodobé obchodní vztahy a riziko nedodání zboží je minimální. Jako další výhodu při včasném placení a odebrání příslušného množství zboží lze považovat poskytnutí různých finančních bonusů, které jsou blíže vždy specifikovány ve smlouvě.

Nevýhodou pro společnost může být zejména situace, kdy kupující musí hradit platbu ještě před dodáním zboží. Dodání zboží je tedy vázáno na přijatou platbu a při zpoždění platby se nutně zpozdí i dodávka zboží, což může negativně ovlivnit následný prodej do lékáren a zdravotnických zařízení.

5.5.2 Dodací podmínky

Dodací podmínky, které jsou vždy ve smlouvě součástí platebních podmínek, jsou odkazovány ve většině případů na mezinárodní dodací podmínky INCOTERMS. V závislosti na době platnosti smlouvy se jedná o INCOTERMS 2000 nebo o novější verzi INCOTERMS 2010. Dodací podmínky INCOTERMS jsou velice vhodné pro zajištění přepravy a s ní spojené hrazení nákladů, pojištění a krytí rizik ze ztráty nebo zničení předmětu dopravy. Výhradním přepravcem společnosti je LEKTRANS, s. r. o., který zajišťuje vnitrostátní i mezinárodní přepravu léčiv. Díky specifickým požadavkům na přepravu léčiv jsou vozy vybaveny termoboxy nebo naopak klimatizovanými boxy.

V případě smlouvy se slovenským dodavatelem zdravotnického materiálu nejsou dodací podmínky odkazovány na mezinárodní podmínky INCOTERMS.

Smlouva není, ve srovnání s ostatními, tak rozsáhlá, ale obsahuje všechny povinné i doporučené náležitosti. Obecně při obchodování se Slovenskem využívá společnost dopravy dodavatele do místa určení.

5.5.3 Měna a právní úprava

Společnost Pharmos při zahraničních platbách využívá zejména měn, které jsou stálé a využívané po celém světě. Nejčastěji je placeno v měnách euro nebo v americkém dolaru. Vše je přizpůsobeno a závisí na zemi, ze které dodavatel pochází. Pokud je dodavatelem Slovensko, využívá se plateb v českých korunách.

Tím, že je společnost vždy v pozici dovozce, řídí se většinou právem země dodavatele. Vídeňská úmluva se pro mezinárodní koupi zboží příliš nepoužívá. Dovezené zboží ze zahraničí se prodává výhradně na území České republiky. Pokud nemá společnost povolení od dodavatele, nesmí vyvážet farmaceutické výrobky opět do zahraničí.

6 Závěr

Tato práce byla zaměřena na platební podmínku v mezinárodním obchodním styku, která je díky otevřenosti ekonomiky častěji využívána při zahraničních obchodech. Dle obsahu je práce rozdělena na pět samostatných kapitol včetně úvodu. V úvodu je obecně vysvětlen vztah platební podmínky k zahraničnímu obchodu a je vymezen hlavní cíl práce, kterým je definovat platební podmínku, její druhy a funkci a dále praktické využití a analýza platební podmínky u konkrétní společnosti.

Druhá kapitola se detailně zabývá strukturou platební podmínky. Nejdříve je vymezena právní úprava mezinárodních obchodních smluv, platební rizika a forma platební podmínky. Samostatnou podkapitolu tvoří směnky a šeky, které mohou být součástí platební podmínky. Směnky mohou plnit také zajišťovací funkci, šeky fungují pouze jako platební nástroj. Platební podmínku lze rozdělit podle druhů na hladký plat, kde může být platba hrazena předem nebo po dodání zboží, na dodavatelský úvěr a na dokumentární platby. Dokumentární platby jsou dvojího druhu, dokumentární akreditiv a dokumentární inkaso. V podkapitolách byly vysvětleny rozdíly mezi těmito dokumentárními platbami, jejich druhy a zhodnocení výhod a nevýhod při jejich použití.

Třetí, samostatnou kapitolu tvořily tři vybrané banky v České republice, u kterých se srovnávaly jejich podmínky a náklady při zakládání dokumentárních plateb. Nejprve byly banky představeny jednotlivě a poté byly vytvořeny přehledné tabulky, které srovnávají parametry týkající se dokumentárního akreditivu i dokumentárního inkasa.

Pro praktickou část práce byla vybrána farmaceutická společnost Pharmos, a.s., která je významným dodavatel léčiv a zdravotnického materiálu do lékáren, nemocnic a jiných zdravotnických zařízení v České republice. Představili jsme si společnost, její organizační strukturu, ekonomickou situaci i její nejčastější odběratele. V následující kapitole byly analyzovány jednotlivé smlouvy společnosti. Jednalo se o rámcové kupní smlouvy i smlouvy o generálním zastoupení. U každé analyzované smlouvy byla specifikována její platební podmínka a závěrem této kapitoly bylo shrnutí platební podmínky společnosti Pharmos včetně zhodnocení výhody a nevýhod při obchodování.

Z analýzy vyplynulo, že společnost Pharmos hradí své závazky ze smluv pouze hladkou platbou, kdy je placena celá částka předem nebo je vystavena faktura s určitou dobou splatnosti. Doba splatnosti se pohybuje od 30 do 60 dnů, podle dohody smluvních stran. Dokumentární platby společnost nevyužívá vůbec. Důvodem je zejména jejich časová náročnost a nákladnost. Díky dobrým vztahům se svými dlouholetými dodavateli, věrohodnosti a stálé komunikace se snižuje riziko nedodání zboží ze strany dodavatele a nezaplacení ze strany kupujícího.

Závěrem lze potvrdit, že společnost Pharmos má vhodně zvolenou platební podmínku pro obchodování se zahraničím a ve smlouvách jsou uvedeny všechny podstatné náležitosti. Každý druh platební podmínky má své výhody i nevýhody, a tato společnost zvolila variantu nejrychlejší a méně nákladnou. Placení formou hladné platby v obchodování společnosti fungují již řadu let, proto se i výrazně zmírňuje platební riziko.

7 Zdroje:

Literatura

ANDRLE, Pavel. *Dokumentární akreditiv v praxi*, 6. vyd. Praha: Grada, 2013. 207 s. ISBN 978 80 247 4830 6.

ANDRLE, Pavel. *Komentář k UCP 600*. Praha: ICC Česká republika, c2009. 173 s. ISBN 978 80 903297 8 2.

HEREL, Jan. *Akreditiv a dokumentární inkaso*. Praha, 1948. 134 s.

KOTÁSEK, Josef. *Právo cenných papírů*, 1. vyd. Praha: C.H.Beck, 2014. 242 s. ISBN 978 80 7400 515 2.

KOTÁSEK, Josef. *Směnečné právo: komentář k čl. 1 zákona směnečného a šekového*, 1. vyd. Praha: Prospektrum, c2006. 319 s. ISBN 80 7175 136 7.

KOTÁSEK, Josef. *Zákon směnečný a šekový: komentář*, 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. 404 s. ISBN 978 80 7357 965 4.

MACHKOVÁ, Hana a kol. *Mezinárodní obchodní operace*, 5. aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2010. 240 s. ISBN 978 80 247 3237 4.

PÍŠEK Zdeněk. *Jednotná pravidla pro inkasa*. Praha: Československá obchodní a průmyslová komora, 1992. 45 s. ISBN 80 7003 266 9.

ROZEHNALOVÁ, Naděžda. *Mezinárodní obchodní transakce*, 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2004. 103 s. ISBN 80 210 3575 7.

ROZEHNALOVÁ, Naděžda. *Právo mezinárodního obchodu*, 3. aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010. 549 s. ISBN 978 80 7357 562 5.

ZINECKER, Marek. *Financování vývozních operací podniku*, 1. vyd. Brno: CERM, 2006. 260 s. ISBN 80 7204 432 X.

Zákon

Zákon č. 191 ze dne 20. prosince 1950, Směnečný a šekový. In. *Sbírka zákonů České republiky*. Dostupné také z:

<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=191~2F1950&rpp=15#seznam>

Elektronické zdroje

EUROPEAN CENTRAL BANK [online]. TARGET system [cit. 2014 03 05]. Dostupné z: <https://www.ecb.europa.eu/ecb/legal/1003/1349/html/index.en.html>

INCOTERMS 2000 [online]. [cit 2014 03 12]. Dostupné z: http://www.uncitral.org/pdf/english/texts_endorsed/INCOTERMS2000_e.pdf

PHARMOS, a. s. *Výroční zpráva společnosti za rok 2012* [online]. [cit 2014 03 10]. Dostupné z: http://www.pharmos.cz/Content/Files/VZ_PHARMOS_2012.pdf.

PHARMOS, a. s. O nás [online]. [cit 2014 03 10]. Dostupné z: http://www.pharmos.cz/O_nas.

Právnická fakulta Brno [online], *Evropské mezinárodní právo soukromé* [cit 2014 03 12]. Dostupné z: <http://is.muni.cz/do/rect/el/estud/praf/js09/mps/web/pages/01.html>

SWIFT, The global provider of secure financial messaging services [online]. *About SWIFT* [cit. 2014 03 10]. Dostupné z: http://www.swift.com/about_swift/index.

8 Seznam tabulek a obrázků

Tabulka 2.1 Rizika	12
Tabulka 2.2 Výhody pro vývozce a dovozce.....	22
Tabulka 2.3 Výhody pro obě strany	22
Tabulka 3.1 Dokumentární akreditiv	34
Tabulka 3.2 Dokumentární inkaso.....	35
Obrázek 4.1 Distribuční pokrytí	37
Obrázek 4.2 Organizační struktura	39

9 Seznam zkratek:

CFR – cost and freight

CIF – cost, insurance and freight

CIP – carriage, insurance paid to

CPT – carriage paid to

ČS – Česká spořitelna

D/P – Documents against payment

D/A – Documents against acceptance

DAF – delivered at frontier

DDP – delivered duty paid

DDU – delivered duty unpaid

DEQ – delivered ex quay

DES – delivered ex ship

EXW – ex works

FAS – free alongside ship

FCA – free Carrar

FOB – free on board

ISBP International Standard Banking Practice for the examination of documents
uder documentary credits

KB – Komerční banka

ISP 98 – International Standby Practices

URC 552 – Uniform Rules for Collections

UPC 600 Uniform Customs and Practice for Documentary Credits

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- беру на ве́доміі, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB TUO
- bylo sjednáno, že s VŠB TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 25. 4. 2014

.....
Iveta Rakoczyová

10 Seznam příloh:

Příloha 1	Ceník dokumentárních plateb České spořitelny
Příloha 2	Ceník dokumentárních plateb UniCredit Bank
Příloha 3	Ceník dokumentárních plateb Komerční banky
Příloha 4	Smlouva „Warsawa“
Příloha 5	Smlouva „Hünenberg“
Příloha 6	Smlouva „Bratislava“